

อาการมากกว่าเกษตรกรที่ถือครองที่ดินในลักษณะอื่นๆ ทั้งนี้การเป็นเจ้าของกรมีสิทธิ์ต่างๆ ย่อมทำได้โดยอิสระ มีโอกาสที่จะตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และผลกระทบที่เกิดแก่ตนเองได้ง่ายและสะดวกกว่า เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Aidoo et al. (2014) ศึกษาประเมินความเต็มใจจ่ายของเกษตรกรในการรับประทานภัยพืชผลและปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อเบี้ยประทานภัยที่ในพื้นที่เกษตรที่ผลิตข้าวโพดและมันสำปะหลังเขตเทศบาลชูนีประเทศกานา การศึกษาพบว่า สถานะการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเบี้ยประทาน เกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินยินดีที่จะรับการประทานภัยพืชผล และมีแนวโน้มที่จะเสนอประทานพืชผลที่สูงขึ้นเนื่องจากพวกรเข้าสามารถตอบคุณที่ดินได้อย่างเต็มที่และได้รับผลผลิตทั้งหมดที่ได้จากการเกษตร พวกรเข้ามีทรัพยากรเพียงพอที่จะทำให้รับเบี้ยประทานที่สูงขึ้นได้ งานวิจัยของ Dewi et al. (2018) ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการติดตามโครงการประทานพืชผลของรัฐบาลอินโดนีเซีย พบว่า ลักษณะของฟาร์มและเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกษตรกรมีความตั้งใจที่จะจ่ายค่าประทานพืชผล จึงส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเอง เพราะเกษตรกรที่มีที่ดินมีอิสระที่จะทำประทาน และสอดคล้องกับงานของ Arellanes and R.D. (2001) ที่พบว่าเกษตรกรที่มีความมั่นคงในที่ดินของตนเองมีแนวโน้มที่จะใช้เทคโนโลยีใหม่เพิ่มขึ้นถึงสี่เท่า นอกจากนี้ผลการศึกษาประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจังหวัดชัยนาทของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7 (2558) อธิบายว่า การถือครองที่ดินโดยเป็นเจ้าของเอง เกษตรกรสามารถที่จะตัดสินใจลองผิดลองถูกในพื้นที่ของตนเองได้ การเป็นเจ้าของนั้นจึงมีอิสระทั้งเวลาในการทำงาน การบริหารจัดการด้วยตนเองไม่จำเป็นที่จะต้องรอการตัดสินใจจากใครซึ่งอาจใช้ทักษะความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของตนเองที่ผ่านปัญหาและสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง จึงรู้ศักยภาพและกำลังความสามารถของตน ดังนั้นการตัดสินใจเพื่อการลงทุนต่างๆ ในการลดความเสี่ยงก็จะทำได้ง่ายกว่าและมีประสิทธิภาพมากกว่า

ส่วนดัวแปรพื้นที่ระบบชลประทาน เกษตรกรที่มีพื้นที่ทำนาอยู่นอกพื้นที่ระบบชลประทานก็จะมีโอกาสสนับสนุนการทำประทานภัยตามดัชนีอาการมากกว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำนาอยู่ในพื้นที่ระบบชลประทาน เมื่อจากเป็นที่ประจักษ์อยู่แล้วว่าการทำนาหรือการทำการเกษตรย่อมต้องอาศัยน้ำเพื่อเพาะปลูกเป็นสำคัญ หากไม่มีน้ำพืชผลภาคเกษตรไม่เจริญเติบโต ย่อมส่งผลให้เกิดความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจและสังคมตามมา กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดในพื้นที่คือการทำเกษตรในทำเลที่ตั้งตระหง่าน จังหวัดสุพรรณบุรี ของชลธิชา จิตราไฟบูล์ และคณะ (2556) อธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของภาคการเกษตร ที่ส่งผลให้ครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปประกอบอาชีพอื่น ได้แก่ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน ปริมาณผลผลิตและรายได้จากการเกษตรซึ่งเกษตรกรมองว่าการทำการเกษตรให้ได้ปริมาณผลผลิตมากย่อมส่งผลให้มีรายได้ครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับ ประกอบกับในพื้นที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติและระบบชลประทานที่เพียงพอจึงไม่มีปัญหาในการทำเกษตร เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัย

หลักที่มีส่วนสำคัญในการทำการเกษตรไม่ว่าจะเป็นการปลูกข้าวหรือการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มองว่า การมีแหล่งน้ำหรือระบบชลประทานที่ทั่วถึงจะส่งผลให้การทำการเกษตรได้รับผลผลิตที่ดีและการมีผลผลิตที่ดีนั้นก็ย่อมส่งผลต่อรายได้ของเกษตรกรมากขึ้น เช่นกัน จึงทำให้ครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่ศึกษาบังคับประกอบอาชีพเกษตรกรรมไม่เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของปุณยาพร ปรางบาง และคณะ (2562) ที่ทำการศึกษาการรับรู้และการปรับตัวของเกษตรกรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดลบุรี พบว่า แหล่งน้ำสำรองส่งผลต่อการปรับตัวเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หากเกษตรกรมีแหล่งน้ำสำรองเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้เกษตรกรเลือกที่จะปรับตัวเพื่อบรรเทาผลกระทบที่อาจจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ เช่น เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนช่วงการเพาะปลูก เพราะสามารถมีน้ำใช้ได้ตลอดเวลาของรอบการเพาะปลูก หากเกษตรกรมีพื้นที่การเพาะปลูกอยู่นอกเขตชลประทาน จะส่งผลให้เกษตรกรเลือกที่จะปรับตัวเพื่อบรรเทาผลกระทบที่อาจจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนั้นจึงเป็นที่ชัดเจนว่า พื้นที่ที่ทำนาที่อยู่ในพื้นที่ชลประทานย่อมมีความเสี่ยงจากการขาดแคลนน้ำ ความเสี่ยงจากภัยแล้งและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศน้อยกว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำนาอยู่นอกพื้นที่ระบบชลประทาน ดังนั้นเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำนาอยู่นอกพื้นที่ระบบชลประทานก็จะมีโอกาสสนับสนุนการทำประกันภัยตามดัชนีอากาศมากกว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำนาอยู่ในพื้นที่ระบบชลประทานเพื่อต้องการลดความเสี่ยงหากเกิดอุณหภูมิที่ร้อนขึ้น ขาดแคลนแหล่งน้ำ การลดความเสี่ยงโดยการทำประกันไว้ เงินประกันก็จะสามารถลดเชยรายได้ที่เกิดจากความเสี่ยงหายของนาข้าวในฤดูนั้นได้

ส่วนปัจจัยพื้นที่ปลูกข้าวมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ อธิบายได้ว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกข้าวมากขึ้นจะมีโอกาสสนับสนุนการทำประกันภัยตามดัชนีอากาศลดลง หรือหากเป็นเกษตรกรที่มีพื้นน้อยกว่า 20 ไร่ ลงมา จะมีโอกาสสนับสนุนการทำประกันภัยตามดัชนีอากาศมากขึ้นนั่นเอง ทั้งนี้อาจเกิดจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยมีพื้นที่ทำนาเฉลี่ยอยู่ที่ 10.52 ไร่ หรือมีพื้นที่นาตั้งแต่ 1 ไร่จนถึง 10 ไร่ มากถึง 294 ราย จาก 400 ราย ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการทำประกันภัยตามดัชนีอากาศอาจจะส่งผลให้เกิดการตัดสินใจซื้อของเกษตรกร หากเป็นเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกข้าวไม่มากนัก ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่จะลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงโดยการประกันฯ ก็จะใช้น้อยกว่ากรณีที่มีพื้นที่ปลูกข้าวมาก เช่นเดียวกับ Aidoo et al. (2014) กล่าวว่า ขนาดฟาร์มพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับจำนวนที่เกษตรกรยินดีจ่ายเป็นเบี้ยประกันพื้นที่ผล ซึ่งหมายความว่าเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดใหญ่มากจะจ่ายน้อยกว่าค่าพรีเมียมต่อเอเคอร์ สิ่งนี้ค่อนข้างเข้าใจได้เนื่องจากพรีเมียมรวมที่พากขาจะจ่ายสำหรับขนาดฟาร์มทั้งหมดของพากขาจะสูงกว่าฟาร์มที่มีขนาดเล็กกว่ามาก แต่ในงานของ Nowak (1987) พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างจำนวนเกษตรกรที่ยินดีจ่ายสำหรับน้ำตกรรมและขนาดฟาร์ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนาดฟาร์มที่ใหญ่กว่ามีแนวโน้มที่จะได้รับประโยชน์มากขึ้นจากการ

ใช้ชั้นวัตกรรมเนื่องจากการประทัยดจากขนาด แต่อย่างไรก็ตามในธุรกิจประกันภัยนั้นการชำระเงินมีแนวโน้มที่จะทำต่อเอคิร์หรือต่อไร่ ดังนั้นยิ่งฟาร์มมีขนาดใหญ่ขึ้นเท่าไรก็จะยิ่งทำให้ต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยมากขึ้นเท่านั้น จากข้อมูลขนาดพื้นที่ปลูกข้าวทำให้พบว่า ค่าใช้จ่ายที่จะลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงถือว่าเป็นต้นทุนสำคัญในการทำประกันภัยตามดัชนีอากาศ ดังนั้นค่าเบี้ยประกันจึงถูกรวมเข้าไปเป็นต้นทุนการปลูกข้าว จึงสอดคล้องกับผลจากการศึกษาที่พบว่า ปัจจัยต้นทุนในการผลิตข้าวยิ่งเกษตรกรที่มีต้นทุนในการผลิตข้าวมากขึ้น จะมีโอกาสสนใจทำประกันภัยตามดัชนีอากาศลดลงด้วย ต้นทุนจึงเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการผลิตข้าว เพราะหากลดต้นทุนลงได้มากเท่าใดส่วนต่างของกำไรก็จะได้มากตามไปด้วย เพราะเกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาขายข้าวในห้องตลาดได้เอง เกษตรกรเป็นพิธีผู้ยอมรับราคา (Price Taker) เท่านั้น จึงไม่อาจคำนวณรายได้ที่จะได้รับหลังจากเก็บเกี่ยวได้แน่นอน การที่จะต้องรับภาระค่าทำประกันภัยอีกนั้นจึงเป็นการเพิ่มต้นทุนซึ่งทำให้เกษตรกรจึงต้องพิจารณาในส่วนนี้มากขึ้น และอาจส่งผลให้ตัวแปรรายได้จากการผลิตข้าวต่อการทำประกันภัยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะราคาที่เกษตรกรจะได้รับราคาสูงหรือต่ำ ผลผลิตในปีนั้นจะมากหรือน้อย เกษตรกรมักจะเทียบเคียงจากราคาในปีที่ผ่านมา หากราคายืนสูงในปีต่อไปจึงผลิตเพิ่มมากขึ้น หรือหากราคาข้าวปีนี้ต่ำปีก็จะทำให้ปีถัดไปจะผลิตลดลง ดังเช่นการวิจัยของณัฐพงษ์ พัฒนพงษ์ และคณะ (2557) ที่ระบุว่า โครงสร้างอุปทาน จากการประเมินการโดยใช้วิธีทางเศรษฐกิจ มิติพบร่วมกับปริมาณการผลิตข้าวในแต่ละปีจะขึ้นอยู่ 2 ปัจจัยหลัก คือ 1) เนื้อที่เพาะปลูก และ 2) ผลผลิตต่อพื้นที่ โดยรายละเอียดของผลการประมาณการด้วยวิธีทางเศรษฐกิจมิติของแต่ละประเทศ การวิเคราะห์ในกรณีของเนื้อที่เพาะปลูกได้แสดงให้เห็นถึงข้อเท็จจริงว่าในเกือบทุกประเทศ ราคาของข้าวเมื่อปีถัดจากกล่องหน้ามีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนที่เพาะปลูก ยกเว้นในกรณีของประเทศไทย เวียดนาม และบางกลุ่มประเทศอื่น

เมื่อราคากําไรไม่สามารถกำหนดเองได้และต้นทุนก็มีความสำคัญกับการปลูกข้าว ดังนั้นปัจจัยการได้รับสินเชื่อจึงมีความสำคัญต่อความสนใจในการประกันฯ เนื่องจากการประกันเหมือนเป็นการตัดสินใจลงทุนของเกษตรกรอาจจะเป็นการเพิ่มหนี้สิน การได้รับโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อจึงเป็นหนทางอย่างหนึ่งที่จะทำให้เกษตรกรได้นำเงินไปลงทุนและสามารถผ่อนชำระโดยที่ไม่จำเป็นต้องจ่ายเงินก้อนทั้งหมด เมื่อเป็นการได้รับโอกาสของเกษตรกรเป็นผู้ที่ถูกไว้วางใจว่าจะมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ จึงสะท้อนถึงและงานวิจัยของ Bryan et al. (2011) และ Sofoluwe et al. (2011) งานวิจัยของทั้งสองได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวของเกษตรกรในประเทศไทยและในจีเรีย พบร่วมกันว่าตัวแปรของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อนั้น เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบสำคัญในการปรับตัวโดยเฉพาะการปรับตัวโดยวิธีการเปลี่ยนพันธุ์พืช การปลูกต้นไม้เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยระบุว่า หากขาดเงินทุน แหล่งกู้ยืม ขาดแคลนที่ดิน และศักยภาพทางชลประทานที่ไม่ดีแล้ว จะเป็นอุปสรรคในการปรับตัวของเกษตรกรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ เพราะโดยทั่วไปเกษตรกรใน

ชนบทมักยากจนและไม่สามารถลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือการได้รับเครดิตจึงเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยการประกอบอาชีพเสริมที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ลดจำนวนของเกษตรกรที่เป็นหนี้ได้ จากรายงานวิจัยของ Godwill Bate et al. (2019) ทำการวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยใช้แบบจำลองการตัดดอยแบบอิฐติกใบนาวี สำรวจเกษตรกรในชุมชนฟาร์มสี่แห่งในแคมเมอรูน พบว่ารายได้ที่มีใช้ฟาร์มหรือรายได้จากการเกษตรมีส่วนช่วยให้เกษตรกรมีจำนวนหนี้สินลดลง มีโอกาสในการซื้ออุปกรณ์ทำฟาร์มและเทคโนโลยีการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการยอมรับการปรับตัวที่เกี่ยวข้องกับอุณหภูมิ แต่ในงานวิจัยนี้ผลความสัมพันธ์ของปัจจัยการประกอบอาชีพเสริมเป็นลบกับความสนใจในการทำประกันภัยตามดัชนีอากาศ สาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะจากจำนวนผู้ที่อยู่ในเขตชลประทานทั้งหมด 331 คน เป็นผู้ที่มีอาชีพเสริมมากถึง 218 คน เมื่ออยู่ในพื้นที่มีแหล่งน้ำหรือระบบชลประทานที่เพียงพอจึงไม่มีปัญหาในการทำเกษตร และอาจเป็นไปได้ว่าการที่เกษตรกรไม่มีอาชีพเสริม หวังพึ่งพาต่อการทำอย่างเดียวันจึงเป็นความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอนหากมีการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ การตัดสินใจทำประกันภัยไว้จึงเป็นสิ่งที่ทำให้เข้มข้นได้ว่า หากเกิดเหตุการณ์ผันผวนของสภาพอากาศทำให้น้ำข้าวเสียหายก็ยังมีเงินประกันที่ยังพอจะชดเชยความเสียหายดังกล่าวได้ แต่การที่เกษตรกรผู้ที่ทำอาชีพเสริมอาจจะมีรายได้ส่วนหนึ่งหรือเพียงพอแล้วเมื่อเกิดความเสียหายของนาข้าวหรือราคาข้าวตกต่ำ จึงอาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องทำประกันภัยในการลดความเสี่ยง หรือเกษตรกรเองอาจจะไม่มีเวลาเพียงพอที่จะให้ความสนใจในการทำนาเท่าที่ควรเนื่องจากมีรายได้ส่วนอื่นที่มานุจเจือครอบครัว การประกอบอาชีพเสริมทำให้ลดความกดดัน ลดภาระค่าใช้จ่ายได้ส่วนหนึ่ง ดังนั้นเมื่อรายได้ไม่มีรายย่ำสำคัญทางสถิติ จึงส่งผลให้การประกอบอาชีพเสริมซึ่งเป็นที่มาของรายได้อีกทางหนึ่ง ผู้ที่ประกอบอาชีพเสริมจึงไม่ได้ให้ความสนใจกับการประกันภัยเท่ากับผู้ที่ไม่มีอาชีพเสริม ดังนั้นเกษตรกรที่ไม่มีอาชีพเสริมจึงมีความสนใจในการทำประกันมากกว่าเกษตรกรที่มีอาชีพเสริม

ตัวแปรการรับรู้ต่อสภาพภูมิอากาศในการทำการเกษตร จะเห็นได้ว่ามีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกทั้งหมด โดยสองปัจจัยแรกได้แก่ ปัจจัยการได้รับผลกระทบจากเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ และการได้รับผลกระทบจากเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝน เกษตรกรกลุ่มนี้จะมีโอกาสสนใจทำประกันภัยตามดัชนีอากาศมากกว่าเกษตรกรที่ไม่ได้รับผลกระทบดังที่กล่าวมา ดังเช่นงานวิจัยของนิโรจน์ สินณรงค์ และคณะ (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปรับตัวของเกษตรกรเพื่อพัฒนาชุมชนด้านแบบภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ พบว่า เกษตรกรที่มีความรับรู้ว่าในพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมื่อเทียบกับในอดีตจะมีโอกาสในการปรับตัวมากกว่าเกษตรกรกลุ่มที่ยังไม่มีความรับรู้ และเกษตรกรที่ได้รับความรวดเร็วในการเตือนภัยจากสภาพภูมิอากาศมากกว่า มีโอกาสในการปรับตัวมากกว่ากลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการเตือนภัยช้ากว่า ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ

ประสบการณ์ที่เคยประสบกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศมาแล้ว หรือการรับรู้ผ่านมาแล้ว ทำให้เกษตรกรเกิดความระมัดระวังขึ้น มีความตระหนักรถึงความต้องการที่จะลดความเสี่ยงจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ และเมื่อพิจารณา_r่วมกับเหตุผลของการเข้าร่วมโครงการ ประกอบกับข้าวนาปีจังหวัดพบร่วมกับคอกล้องกับ งานวิจัยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2556) ที่ได้ระบุเหตุผลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการประกอบกับข้าวนาปี ในปี 2555 ว่าเหตุผลหลักคือ เกษตรกรมีความต้องการประกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้เสมอ รองลงมาคือ พื้นที่ทำงานของตนเองเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ และคาดว่าปีนี้จะประสบภัยธรรมชาติ และในงานวิจัยของวิภาวดี รัฐบินทพันธุ์ (2559) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อประกันภัยข้าวนาปีของกระทรวงการคลังของเกษตรกรในจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดนครราชสีมา พบว่า เกษตรกรที่เคยพบปัญหาภัยธรรมชาติที่ตัดสินใจซื้อประกันภัยพืชผลโครงการกระทรวงการคลัง คือ เกษตรกรที่เจอบัญหาภัยแล้งมากที่สุด ความสามารถในการรับมือกับปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติของเกษตรกรมีความสัมพันธ์ต่อการซื้อประกันภัยพืชผล เนื่องจากเกษตรกรที่สามารถรับมือกับปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติ มีความรอบคอบและมีประสบการณ์ในการรับมือกับปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติจริงทราบถึงความเสี่ยงที่จะเกิดความสูญเสียหลังจากเกิดภัยธรรมชาติ จึงซื้อประกันภัยพืชผลเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว

นอกจากนี้การปรับตัวของเกษตรกรโดยการลดความเสี่ยงจากการทำประกันภัยเกษตรกรรายย่อยหรือเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยๆ จะมีโอกาสที่จะปรับตัวได้ดีกว่า และเกษตรกรรายย่อยยังเป็นผู้ผลิตข้าวที่มีประสิทธิภาพด้วย จะเห็นได้จากการวิจัยของ Zizinga et al. (2017) พบว่า การปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเกษตรกรรายย่อยจะเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การยอมรับของชุมชนเกษตรกรรมและง่ายต่อการพัฒนาของภาคครัวเรือน ความสำคัญของการวิจัยและพัฒนานั้นจึงมีการจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินการปรับตัวบนพื้นฐานของลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรรายย่อยเป็นหลัก เพราะเกษตรกรรายย่อยถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและการดำเนินชีวิตสะท้อนการทำงานของรัฐบาล และการค้าเพื่อการพัฒนาด้านอื่นๆ สิ่งนี้จะส่งผลในการวางแผนที่มีประสิทธิภาพและการใช้ทรัพยากรของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ปรับปรุงผลผลิตพืชผลและเพิ่มรายได้ของครัวเรือนเกษตรและการลงทุนในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การทำความเข้าใจปัจจัยที่สำคัญสำหรับการปรับตัวภายใต้บริบทของเกษตรกรรายย่อยจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการยอมรับการปรับปรุงพันธุ์พืชการกระจายของชลประทานที่เหมาะสมและการจัดการดินและมาตรการอนุรักษ์ดินเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความมั่นใจ ด้านความมั่นคงด้านอาหารในการเกษตรของเกษตรกรรายย่อย หากมีนโยบายของรัฐบาลเข้ามากำกับดูแลก็มักจะให้ความสำคัญกับเกษตรกรรายย่อยหลายๆ

นโยบายก็จะได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรรายย่อยเป็นหลัก เนื่องจากเกษตรกรรายย่อยเป็นผู้ยอมรับราคา เป็นผู้ยอมรับนโยบายและดำเนินมาตรการตามที่รัฐบาลกำหนดได้ง่าย

ในส่วนการทำประกันภัยผลของรัฐบาลนั้น จะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่เคยทำประกันภัยพืชผลของรัฐบาลมาก่อนจะมีโอกาสตัดสินใจซื้อประกันภัยตามดัชนีอาค่ามากกว่าเกษตรกรที่ไม่เคยทำประกันภัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2553) ที่ได้มีการศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการประกันภัยข้าวโดยใช้ดัชนีสภาพอากาศ จากจำนวนเกษตรกรทั้งหมด 1,359 ตัวอย่าง ในปีการเพาะปลูก 2553 พบร้า กลุ่มตัวอย่างจะซื้อประกันภัยแล้วสำหรับข้าวนาปีมากถึงร้อยละ 83.70 เนื่องจากเป็นโครงการที่ดี เชื่อถือได้ ตลอดจนมีประสบการณ์เชิงบวกกับการทำผลของระบบประกันภัยเสมอจนจริงในปีก่อนหน้า และเห็นคุณค่าของระบบประกันภัยเนื่องจากช่วยป้องกันความเสี่ยงและลดต้นทุน และเมื่อพิจารณาความเสียหายจากภัยแล้งในปีการเพาะปลูกก่อนหน้ากับการซื้อประกันภัยในปี 2553 พบร้า มีความสอดคล้องกันโดยเกษตรกรที่ประสบภัยแล้วมีความสนใจที่จะซื้อประกันภัยมากกว่าที่จะไม่ซื้อ และหากประสบความเสียหายรุนแรง จะมีแนวโน้มซื้อประกันภัยในปี 2553 สูงกว่าเกษตรกรกลุ่มนี้โดยประมาณความเสียหายน้อย นอกจากนี้ข้อมูลในภาพรวมของสมาคมประกันวินาศภัย (2562) ยังได้ระบุว่า การเริ่มโครงการประกันนาข้าวมาตั้งแต่ปีการผลิต 2554 เพียง 1.06 ล้านไร่ (ร้อยละ 1.69 ของพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ) จนกระทั่งปี 2561 มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 27.59 ล้านไร่ (ร้อยละ 51.24 ของพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ) มีเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการค่าสินไหมทดแทนไปแล้วทั้งหมด ตั้งแต่เริ่มโครงการฯ ปี 2554 จนถึงปี 2561 (รวม 8 ปี) เป็นจำนวนเงินกว่า 5,930 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 11 มีนาคม 2562) จึงถือว่าโครงการประกันภัยข้าวนานาปีนั้น สามารถช่วยรัฐประยุทธงบประมาณในการช่วยเหลือ เกษตรกรที่ได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการให้เป็นอย่างต่อเนื่องลดระยะเวลาที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อผลผลิตข้าว เพื่อออกแบบการประกันภัยตามดัชนีอากาศในเขตภาคเหนือ ทำให้ทราบว่าปัจจัยด้านอุณหภูมิในแต่ละปีมีแนวโน้มสูงขึ้นและส่งผลต่อผลผลิตข้าวในทางลบ นั่นคือในอนาคตผลกระทบของอุณหภูมิที่สูงขึ้นหรือภาวะที่โลกร้อนขึ้นส่งผลกระทบทำให้ผลผลิตของข้าวลดลง ส่วนปริมาณน้ำฝนรวมในอนาคตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งการเพิ่มขึ้นของน้ำยังคงส่งผลต่อผลผลิตข้าวในทิศทางที่เป็นบวกหรือยังส่งผลดีต่อการผลิตข้าวในภาคเหนือ ดังนั้น การช่วยเหลือเกษตรกรจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศในงานวิจัยนี้ จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในค่าของอุณหภูมิแล้วนำไปวิเคราะห์ทำประกันภัยตามดัชนีอากาศโดยเน้นค่าอุณหภูมิเฉลี่ยเป็นหลัก

การประกันภัยทางการเกษตรเพื่อลดการความเสี่ยงจากสภาพอากาศ

ความเสี่ยงจากสภาพอากาศ ไม่ว่าจะเป็นความแปรปรวนของสภาพอากาศ อาจจะมีเครื่องมือในการดำเนินการโดยทั่วไป เช่น การประกันเพื่อชดเชยความเสียหาย ซึ่งเป็นในลักษณะของการประกันภัยนาข้าวของรัฐบาลที่ดำเนินงานมาทุกๆ ปี กล่าวคือ ถ้าเกิดความเสียหายหรือพื้นที่ถูกประกาศเป็นเขตภัยพิบัติจ่ายชดเชยกันไปตามเงื่อนไขกรมธรรม์ แต่อาจจะมีความยุ่งยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากการตรวจสอบความเสียหายในแปลงนา หรือการเสียหายบางส่วน (Partial Loss) จะตรวจสอบได้ยากหากมีผู้เอาประกันจำนวนมากก็อาจจะทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการลงพื้นที่สำรวจ ส่วนอีกแนวทางหนึ่งเป็นแนวทางที่ได้ทำการศึกษาครั้งนี้คือ การประกันความเสี่ยงโดยการใช้ดัชนีชี้วัดสภาพอากาศ (Weather Index-Based Insurance) เป็นการประกันที่ผู้ทำประกันกับผู้รับทำประกันลงกันเป็นเงื่อนไขว่าจะจ่ายค่าชดเชยเป็นจำนวนเท่าใด หากเกิดสภาพอากาศรุนแรงขึ้นในการวิจัยนี้ได้มีแนวทางในการเลือกใช้ค่าของอุณหภูมิเฉลี่ย ซึ่งหากลงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูในกรมธรรม์แล้ว หากเป็นไปตามเงื่อนไข เกษตรกรผู้ทำประกันภัยจะได้รับเงินชดเชยตามกรมธรรม์ไม่ว่าจะเกิดความเสียหายขึ้นในแปลงนาหรือไม่ก็ตาม การประกันที่ว่านี้จึงสามารถดำเนินการได้ง่ายในการพิจารณาการจ่ายชดเชย เพราะสามารถตัดค่าได้เองทั้งเกษตรกรเองหรือผู้รับประกันทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการวัดค่าการเสียหายในการตรวจสอบลงได้ แต่มีข้อจำกัดของการวัดค่าดัชนีตามลักษณะของพื้นที่เดพื้นที่หนึ่ง ซึ่งไม่สามารถใช้เกณฑ์ของดัชนีครอบคลุมทุกพื้นที่ได้

ตารางที่ 40 การเปรียบเทียบโครงสร้างการประกันภัยข้าวนาปีของรัฐบาลและแนวทางการกำหนด
รูปแบบการประกันภัยตามดัชนีอากาศ

โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2561*	แนวทางการกำหนดรูปแบบการประกันภัย ตามดัชนีอากาศ
การขึ้นทะเบียนขอเอาประกัน	
<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรขอเอาประกันภัยที่ร.ก.ส.โดยใช้บัตรประชาชน - ทำใบคำขอเอาประกันฯ และระบุรายละเอียดแปลงนาข้าว - ชำระค่าเบี้ยประกันที่ ร.ก.ส. - รับเอกสารกลับ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำเช่นเดียวกับโครงสร้างการประกันข้าวนาปีของรัฐบาล - เพิ่มเติมช่องทางออนไลน์ให้สะดวก เช่น ให้ลงทะเบียนออนไลน์ ทำใบคำขอเอาประกันฯ และระบุรายละเอียดแปลงนาข้าวในข้อมูลออนไลน์ ชำระค่าเบี้ยประกันระบบออนไลน์ได้ โดยรับข้อความยืนยันทางมือถือ
การตรวจสอบแปลงนาตามที่เบียนขอเอาประกัน	
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ใหญ่บ้านจะมีเอกสารใบสรุปจากลูกบ้าน - ทำการประมาณในหมู่บ้านเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในการปลูกข้าว เช่น เนื้อที่ปลูกพื้นที่ข้าว - จะต้องมีเอกสารยืนยันการตรวจสอบโดยมีการลงชื่อในเอกสาร ผู้ลงนาม เช่น เกษตรกรผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครเกษตรประจำหมู่บ้าน เป็นต้น - ส่งข้อมูลให้เกษตรตำบลรวมและส่งข้อมูลไปยังเกษตรอำเภอ/เกษตรจังหวัดดำเนินการ (ส่งข้อมูลประสานงานกรมส่งเสริมการเกษตร, สมาคมประกันวินาศภัย และ ร.ก.ส.) 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำเช่นเดียวกับโครงสร้างการประกันข้าวนาปีของรัฐบาล เพื่อยืนยันข้อมูล

ตารางที่ 40 (ต่อ)

โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2561*	แนวทางการกำหนดรูปแบบการประกันภัย ตามดัชนีอากาศ
การคุ้มครองภัยพิบัติ	
<ul style="list-style-type: none"> - คุ้มครองภัยพิบัติ 7 ภัย ได้แก่ 1.น้ำท่วม/ฝนตกหนัก 2.ฝนทึบช่วง 3.ลมพายุ/ไต้ฝุ่น 4.อากาศหนาว 5.ลูกเห็บ 6.ไฟไหม้ และ 7.ศัตรูพืช/โรคระบาด - คุ้มครองภัยพิบัติหลังจากลงทะเบียน 7-15 วัน 	<ul style="list-style-type: none"> - คุ้มครองจากค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในฤดู เมื่อค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูสูงกว่าค่าอุณหภูมิปีฐานที่กำหนดไว้ในประกัน - คุ้มครองในฤดูกาลตามที่เกษตรกรเลือกช่วงเวลาที่ครอบคลุมตั้งแต่เริ่มปลูกข้าวจนถึงเก็บเกี่ยว โดยวัดเป็นค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในช่วงที่ระบุ (เช่น ทำประกันโดยเลือกช่วง 1 สิงหาคม – 31 ธันวาคม)
การประเมินผลความเสียหาย : กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศเขตภัยพิบัติ	
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ว่าราชการประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ - เกษตรกรแจ้งความเสียหาย - ต้นข้าวต้องได้รับความเสียหาย และได้รับเฉพาะในส่วนพื้นที่ที่ต้นข้าวเสียหายเท่านั้น ไม่ครอบคลุมทั้งแปลงที่ลงทะเบียนไว้ - ตรวจสอบความเสียหายในแปลงนา โดยผู้ลงนาม เช่น เกษตรกร ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครเกษตรประจำหมู่บ้าน เกษตรตำบล เป็นต้น - เกษตรตำบลตรวรรวม รูปถ่ายความเสียหาย และส่งข้อมูลไปยังเกษตรอำเภอ/เกษตรจังหวัดดำเนินการประชุมพิจารณาเพื่อสอบถความเห็นชอบจากที่ประชุม - พื้นที่ที่ผู้ว่าราชการไม่ได้ประกาศ จะไม่ได้รับเงินสินไหมทดแทน 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ต้องรอผู้ว่าราชการประกาศเขตภัยพิบัติ ใช้ฐานข้อมูลกลางในการตรวจสอบได้เลย หากเพิ่มข้อมูล อุณหภูมิ ลงฐานข้อมูลกลาง แล้วเพิ่มการเชื่อมโยง (link) ไปยังเว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชันที่มีอยู่แล้ว เช่น เว็บไซต์ Agri-map, แอปพลิเคชัน Farmbook สมุดทะเบียนเกษตรดิจิทัล, Doae Farmer Regist โดยใช้ฐานข้อมูลอุณหภูมิเดียวกัน ทั้งหมดเพื่อให้ค่าเป็นกลาง - เกษตรกรสามารถตรวจสอบการได้รับค่าสินไหมได้เอง โดยเลือกช่วงเวลาที่ลงทะเบียนไว้ได้ เช่น เลือกวันได้ตามปฏิทิน โดยเลือกเป็นช่วงวันเริ่มต้นถึงวันที่สิ้นสุดได้ การเลือกดูเฉพาะช่วงที่ลงทะเบียนแบบอัตโนมัติ โดยค่าที่แจ้งคือค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในพื้นที่ที่ปลูกข้าวระดับตำบลของตน (ในเว็บไซต์มีอยู่แล้ว) - ไม่ต้องเข้าไปตรวจสอบในแปลงนา ทุกหน่วยงานสามารถตรวจสอบข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยได้ในฐานข้อมูลเดียวกันว่า พื้นที่ใดมีอุณหภูมิเฉลี่ยเกินกว่าระดับปัจจุบัน เกษตรตำบลตรวจเช็คแล้วแจ้งผู้ใหญ่บ้านได้เลย

ตารางที่ 40 (ต่อ)

โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2561*	แนวทางการกำหนดรูปแบบการประกันภัย ตามดัชนีอากาศ
การประเมินผลความเสี่ยงหาย : กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ได้ประกาศ แต่เป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติ	
<p>- เกษตรกรที่ได้รับภัยพิบัติร่วมกันแจ้ง ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ใหญ่บ้านจะแจ้งศูนย์ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล แจ้งร.ก.ส.</p> <p>- เกษตรตำบล/เกษตรอำเภอไปตรวจสอบใน พื้นที่ แล้วลงชื่อ พร้อมด้วย ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครเกษตรประจำหมู่บ้าน ปลัดอำเภอ เป็นต้น</p> <p>- ทำหนังสือให้นายอำเภอแต่งตั้งกรรมการ ตรวจสอบ การตรวจสอบมีหน่วยงานของ เทศบาลตำบล เกษตรตำบล/เกษตรอำเภอไป ตรวจสอบในพื้นที่ แล้วลงชื่อ พร้อมด้วย ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครเกษตรประจำหมู่บ้าน ปลัดอำเภอ เป็นต้น</p> <p>- แจ้งข้อมูลและประสานงานกรมส่งเสริม การเกษตร, สมาคมประกันวินาศภัย แจ้ง ร.ก.ส.สำนักงานใหญ่</p> <p>- ต้นข้าวต้องได้รับความเสี่ยงหาย และได้รับ[*] เฉพาะในส่วนพื้นที่ที่ต้นข้าวเสี่ยงหายเท่านั้น ไม่ครอบคลุมทั้งแปลงที่ลงทะเบียนไว้ เช่น แจ้งว่า น้ำท่วม หลังจากแจ้ง 15 วันเข้าไป ตรวจสอบ ต้นข้าวต้องตายสนิท</p>	
<p>- ไม่ต้องรอผู้ว่าราชการประกาศเขตภัยพิบัติ</p> <p>- ไม่ต้องลงใบตรวจสอบแปลงนา</p> <p>- ใช้ฐานข้อมูลกลางในการตรวจสอบ (ทำเหมือนหัวข้อก่อนหน้านี้)</p>	

ตารางที่ 40 (ต่อ)

โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2561*	แนวทางการกำหนดรูปแบบการประกันภัย ตามดัชนีอากาศ
การจ่ายค่าสินไหมทดแทน	
<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรตำบลรวม รูปถ่ายความเสียหาย และส่งข้อมูลไปยังเกษตรอำเภอ/เกษตรจังหวัด จังหวัดดำเนินการประชุมพิจารณาเพื่อ สอดคล้องความเห็นชอบจากที่ประชุม แล้ว ให้ผู้ว่าราชการประกาศเป็นเขตภัยพิบัติ - ส่งข้อมูลประสานงานกรมส่งเสริม การเกษตร, สมาคมประกันวินาศัย และ ร. ก. ส. โอนเงินให้แก่เกษตรกร ซึ่งทุก หน่วยงานตรวจสอบข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยได้ใน ฐานข้อมูลเดียวกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรตำบล/เกษตรอำเภอ/เกษตรจังหวัด ตรวจสอบข้อมูลในระบบฐานข้อมูลกลาง แจ้ง ผู้ใหญ่บ้าน และส่งข้อมูลประสานงานกรมส่งเสริม การเกษตร, สมาคมประกันวินาศัย และ ร. ก. ส. โอนเงินให้แก่เกษตรกร ซึ่งทุก หน่วยงานตรวจสอบข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยได้ใน ฐานข้อมูลเดียวกัน
ก.ส. โอนเงินให้แก่เกษตรกร	

จากตารางที่ 40 เมื่อเปรียบเทียบโครงการประกันภัยข้าวนาปีของรัฐบาล และแนวทางการกำหนดรูปแบบการประกันภัยตามดัชนีอากาศ จะพบว่า การประกันภัยข้าวนาปีเป็นการคุ้มครองภัยพิบัติ 7 ภัย ซึ่งไม่ครอบคลุมในเรื่องของอุณหภูมิที่สูงขึ้นในแต่ละปี การประกันภัยตามดัชนีอากาศโดยวัดค่าจากอุณหภูมิจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ซึ่งสามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ลดจำนวนผู้ปฏิบัติงาน ลดเวลาปฏิบัติงานลงได้ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์จากค่าของอุณหภูมิซึ่งเป็นข้อมูลกลางในการตรวจสอบได้ ลดปัญหาข้อโต้แย้งได้มากด้วย เพียงเพิ่มการวัดค่าอุณหภูมิรายวันไว้ในฐานข้อมูลกลางของหน่วยงาน หรืออ้างอิงจากกรมอุตุนิยมวิทยาที่มีค่าอุณหภูมิหรือรายละเอียดข้อมูลอยู่แล้ว เพิ่มเข้าไปยังเว็บไซต์ที่เกษตรกรสามารถตรวจสอบข้อมูลได้ง่าย หรือผูกกับเว็บไซต์ที่เกษตรกรต้องลงทะเบียนกับภาครัฐ เช่น เว็บไซต์ Agri-map, แอพพลิเคชัน Farmbook สมุดทะเบียนเกษตรดิจิทัล, Doae Farmer Regist เพื่อสะดวกในการตรวจสอบข้อมูล ลดความยุ่งยากในขั้นตอนต่างๆ ซึ่งหากนำ การประกันภัยตามดัชนีอากาศไปใช้ โดยสามารถอ้างอิงประโยชน์ได้ดังนี้

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว การทำประกันภัยข้าวนาปีของภาครัฐ และการทำประกันภัยตามดัชนีอากาศ ล้วนเป็นการบริหารความเสี่ยงจากการแปรปรวนของสภาพอากาศที่มีต่อผลผลิตข้าวของเกษตรกรได้ นอกจากนี้ยังจะเป็นการลดความเสี่ยงในอนาคต ลดความแปรปรวนของรายได้ในอนาคตได้ เนื่องจากอุณหภูมิในอนาคตสูงขึ้นและส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวดังข้อมูลที่ปรากฏในงานวิจัย

เมื่อเกษตรกรทำประกันภัยเพิ่มมากขึ้น จำนวนผู้ทำประกันภัยมากขึ้นจะทำให้ค่าเบี้ยประกันภัยลดลง ค่าสินไหมทดแทนเพิ่มขึ้น เกษตรกรจะได้รับประโยชน์มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากสถิติตัวเลข การทำประกันภัยข้าวนาปีจากเดิมปีการผลิต 2559/2560 มียอดเกษตรกรเข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปีรวมทั้งสิ้น 1.51 ล้านราย มีพื้นที่เอาประกันภัย จำนวน 27.17 ล้านไร่ ในปีการผลิต 2561/2562 มียอดเกษตรกรเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นเป็น 2.13 ล้านราย จำนวนพื้นที่ปลูกข้าวนาปีเพิ่มเป็น 27.99 ล้านไร่ ทำให้รัฐบาลประกาศอัตราเบี้ยประกันภัยจากเดิม 100 บาทต่อไร่ ลดลงเป็น 90 บาทต่อไร่ เท่ากันทุกพื้นที่ และวงเงินคุ้มครองเพิ่มจากเดิม 1,111 บาทต่อไร่ เพิ่มเป็น 1,260 บาทต่อไร่ (สมาคมประกันวินาศภัย, 2562)

ส่วนการทำประกันภัยตามดัชนีอากาศโดยวัดค่าจากอุณหภูมิในฤดูกาลการผลิตข้าวนาปีจะส่งผลดีต่อเกษตรกร ซึ่งแตกต่างจากการทำประกันภัยข้าวนาปีของภาครัฐ ดังนี้

- ลดความยุ่งยากของการลงทะเบียน ซึ่งสามารถลงทะเบียนออนไลน์ได้ เพียงแต่การตรวจสอบแปลงนาตามที่เบียนขอเอาประกันยังใช้รูปแบบเดิม เพื่อความโปร่งใสของข้อมูล
- การประกันข้าวนาปีแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลานานในการตรวจสอบ จำเป็นต้องรอเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบยังแปลงนา รอการประเมินผลแต่ละลำดับขั้นตอน มีผู้ลงนามหลายคนที่จะต้องมาเป็นพยาน ทำให้แต่ละกระบวนการเกิดความล่าช้า แต่การประกันภัยตามดัชนีอากาศเป็นการใช้ฐานข้อมูลกลางในการตรวจสอบอุณหภูมิ ลดความยุ่งยากของขั้นตอนการประกันภัยพิบัติ การประเมินความเสียหาย หรือการร้องเรียนพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติ การร้องเรียนเพื่อรับค่าสินไหมทดแทน เกษตรกรสามารถตรวจสอบอุณหภูมิได้เอง ซึ่งข้อมูลกลางสามารถตรวจสอบได้ทุกภาคส่วน ทำให้สะดวก ค้นหาข้อมูลได้ทันที และง่ายในการตรวจสอบ
- การตรวจสอบแปลงนาเดิมมักจะเกิดการโต้แย้งหรือโต้เถียงระหว่างเกษตรกรและผู้ตรวจสอบถึงขอบเขตของพื้นที่เสียหาย และความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่สามารถวัดได้อย่างชัดเจน เช่น การวัดความเสียหายในแปลงนานั้น ต้นข้าวจะต้องตายสนิท แต่เมื่อโต้แย้งถึงต้นข้าวที่ล้ม ต้นข้าวหัก ซึ่งไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ หรือแม้แต่ต้นข้าวเม็ดลีบซึ่งเกิดขึ้นหลังจากปลูกข้าวแล้วแต่ฝนแล้ง ฝนขาดช่วง ขาดน้ำ ทำให้ต้นข้าวยืนต้นแต่เม็ดลีบซึ่งไม่สามารถนำไปบริโภคได้ แต่การประเมินแปลงนาในระบบของการประกันข้าวนาปีอีกว่า ข้าวไม่เสียหายต้นข้าวไม่ตาย เกษตรกรก็จะเสียประโยชน์ และไม่ได้รับค่าสินไหมทดแทน แต่หากเป็นการประกันที่วัดจากค่าอุณหภูมิ ไม่จำเป็นต้องเข้าไปวัดยังแปลงนา ไม่จำเป็นต้องวัดความเสียหายที่เกิดขึ้น ดูเพียงอุณหภูมิเฉลี่ยในช่วงที่ทำนา ว่ามีอุณหภูมิสูงกว่าที่ประกันไว้ เกษตรกรก็จะได้รับค่าสินไหมทดแทน และไม่ว่าเกษตรกรหรือผู้ประเมินหรือผู้รับประกันก็สามารถตรวจสอบได้โดยเป็นข้อมูลเดียวกัน

- ลดปัญหา Adverse Selection หรือปัญหาเกษตรกรต้องการเอาประกัน เฉพาะกรณีความเสี่ยงสูง เกษตรกรอย่างจะปลูกแต่พืชที่รู้สึกว่าทำประกันไว้ แม้ว่าพืชชนิดนั้นอาจไม่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศของตน นั่นหมายถึงเกษตรกรจะปลูกพืชที่รู้สึกว่าทำประกัน เช่น รู้ว่าผลผลิตข้าวไม่เหมาะสมกับพื้นที่ ปลูกไปก็เสียหาย ก็จะยังปลูกเพื่อเรียกร้องเอาค่าประกัน การลดปัญหานี้โดยใช้การประกันภัยตามดัชนีอากาศ เกษตรกรจะตัดสินใจตั้งแต่แรกได้เลยว่าพื้นที่ของตนมีความเสี่ยงของอุณหภูมิหรือไม่ การใช้พื้นที่เพาะปลูกเพื่อให้ต้นข้าวตายจึงไม่มีประโยชน์ทำให้เสียต้นทุนไปโดยเปล่าประโยชน์ หากตัดสินใจปลูกข้าวก็จะดูแลรักษาต้นข้าวอย่างดี เพราะหากได้ค่าประกันจากอุณหภูมิที่สูงขึ้นแล้ว ยังสามารถได้รายได้จากการผลผลิตข้าวได้อีกด้วย

- ลดปัญหา Moral Hazard หรือปัญหาการเผชิญความเสี่ยงโดยไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้เอาประกันมีผลต่อการได้รับค่าสินไหมเพิ่มมากขึ้น นั่นหมายถึง การประกันแบบเดิมทำให้เกษตรกรที่ทำประกันภัยนาข้าวแล้วอาจไม่ดูแลรักษาต้นเองดีเท่าที่ควร การขาดความกระตือรือร้นที่จะรับผิดชอบต่อตนเอง เพราะหวังว่าจะได้รับเงินค่าชดเชยจากบริษัทประกัน อาจถึงขั้นเผลป่า เผลไม่ร่านของตนเอง หรือปล่อยให้ต้นข้าวตาย เพื่อเรียกร้องเอาค่าประกัน และหากการประกันสว่าเป็นเขตภัยพิบัติ เกษตรกรก็ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น การประกันภัยตามดัชนีอากาศจึงมีส่วนที่จะทำให้ลดปัญหานี้ไปได้ เช่นเดียวกับปัญหา Adverse Selection เพราะหากเกษตรกรตัดสินใจปลูกข้าวก็จะดูแลรักษาต้นข้าวอย่างดี ไม่สร้างความเสียหายในนาข้าว จะใช้ทรัพย์สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะหากได้ค่าประกันจากอุณหภูมิที่สูงขึ้นแล้ว ยังสามารถได้รายได้จากการผลผลิตข้าวได้อีกด้วย โดยที่ไม่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งจึงเป็นการดูแลผลผลิตให้ดีที่สุด เพื่อจะได้รายได้ที่เพิ่มขึ้น

- เกษตรกรจะมีความตระหนักรถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศมากขึ้น การปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงจะมากขึ้น เช่น การเตรียมแผลงน้ำสำรอง การเปลี่ยนช่วงการปลูก การเตรียมต้น ปุ๋ยเพื่อให้เพียงพอและเหมาะสม การนำเทคโนโลยีมาใช้มากขึ้น การใช้ทรัพยากร่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อมีการประกันมากกว่ารับความเสี่ยง ทำให้ผลผลิตข้าวและพืชอื่นๆ ยังคงผลิตอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีไม่ขาดแคลน ความผันผวนของราคากลางต่ำลงได้

หน่วยงานของรัฐบาล การทำประกันภัยจะมีบุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น ผู้ใหญ่บ้านเกษตรตำบล เกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัด ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เข้ามาเพื่ออำนวยความสะดวก ช่วยเหลือจัดการการประกันภัยให้แก่เกษตรกรในทุกๆ ขั้นตอนจนกว่าเกษตรกรจะได้รับสินไหมทดแทนเมื่อก็ได้เกิดภัยพิบัติตามกรมธรรม์ที่กำหนด ซึ่งหากมีการประกันภัยตามดัชนีอากาศ จะสามารถช่วยหน่วยงานภาครัฐได้ดังนี้

- ลดขั้นตอนการประกันภัยข้างหน้าไป จักที่ต้องให้ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ในทุกๆ ขั้นตอน การประกันภัยตามดัชนีอากาศที่วัดค่าจากอุณหภูมิยังคงมีการตรวจสอบແปลงนาตามที่เบียนขอเอาประกันเท่านั้น ส่วนขั้นตอนอื่น ๆ ทุกภาคส่วนสามารถตรวจสอบได้จากฐานข้อมูลกลางได้สะดวก ค้นหาข้อมูลได้ทันที และง่ายในการตรวจสอบ ไม่จำเป็นต้องจัดบุคลากรเข้าไปวัดความเสียหายที่เกิดขึ้น ในແปลงนาอีก ลดความยุ่งยากของขั้นตอนการประกันภัยพิบัติหรือการประเมินความเสียหาย ลดเวลาการทำงาน ลดต้นทุนการปฏิบัติงาน บุคลากรของภาครัฐสามารถตรวจสอบเบตพื้นที่ของตนได้จากฐานข้อมูล และดำเนินการจัดการเกี่ยวกับสินไหมทดแทนได้โดยสะดวก

- ลดการโต้แย้งหรือโต้เถียงระหว่างเกษตรกรและผู้ตรวจสอบหากต้องเข้าไปตรวจสอบข้อเบตของพื้นที่ที่เสียหาย และความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่สามารถวัดได้อย่างชัดเจน การประกันภัยตามดัชนีอากาศที่วัดค่าจากอุณหภูมิจะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ตรวจสอบได้ง่าย หากอุณหภูมิสูงกว่าที่ประกันไว้เกษตรกรก็จะได้รับค่าสินไหมทดแทน และไม่ว่าเกษตรกรหรือผู้ประเมินหรือผู้รับประกันก็สามารถตรวจสอบได้โดยเป็นข้อมูลเดียวกัน จึงลดการประท้วงและลดการขัดแย้งระหว่างเกษตรกรและบุคลากรหน่วยงานของรัฐ

- ลดปัญหาการกำหนดมาตรการการช่วยเหลือ ลดต้นทุนของมาตรการต่างๆ ได้ เช่น การพยุงราคาข้าว การรับซื้อข้าว การประกันราคาข้าว เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนที่ได้รับเงินช่วยเหลือค่าสินไหมทดแทนจากการทำประกันภัยไปแล้วย่อมทำให้ความเดือดร้อนน้อยลงไปได้บ้าง อาจจะมีเกษตรกรบางส่วนที่รอการช่วยเหลือ มาตรการและต้นทุนในการช่วยเหลือก็ไม่จำเป็นต้องปุ่มรมช่วยเหลือทั้งหมดอีก

- การลงทะเบียนเพื่อทำประกันภัยทำให้รัฐบาลสามารถวางแผนผลผลิตที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทิศทางราคาข้าว กำหนดทิศทางและหาแนวทางบริหารจัดการผลผลิตข้าว ที่จะมีในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวได้ทัน เช่น การหาตลาด การส่งออก การกำหนดวงเงินช่วยเหลือ และการสนับสนุนด้านต่างๆ เป็นต้น

บริษัทผู้รับประกัน ในปีการผลิต 2561 มีบริษัทประกันภัยเอกชน 22 บริษัท ขึ้นตรงกับสมาคมประกันภัยวินาศภัยไทย เป็นผู้ที่ขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการประกันภัยพืชผลของรัฐบาล รวมทั้งได้จัดอบรมความรู้ประกันภัย (Training for the Trainers) เพื่อให้ความรู้กับตัวแทนหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำองค์ความรู้ด้านประกันภัยไปถ่ายทอดกับเกษตรกรต่อไป เมื่อมีการประกันภัยตามดัชนีอากาศเข้ามาใหม่ ทำให้บริษัทผู้รับประกันภัยจะต้องมีการปรับตัว ปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ ซึ่งการประกันภัยนี้สามารถส่งผลดีต่อบริษัทผู้รับประกันได้โดย

- ลดขั้นตอนการประกันภัยข้าวนาปี จากที่บริษัทฯ ต้องให้ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ถ่ายรูปและรอผลการประเมินจากขั้นตอนการทำงานแต่ละระดับ เมื่อทำการประกันภัยตามดัชนีอากาศที่วัดค่าจากอุณหภูมิ บริษัทสามารถตรวจสอบได้จากฐานข้อมูลกลางได้สะดวก ค้นหาข้อมูลได้ทันที และง่ายในการตรวจสอบ จัดงบประมาณตามที่ตรวจสอบได้ล่วงหน้า เพื่อยืนยันเปรียบเทียบกับผลที่ทางรัฐบาลยื่นเสนอของค่าสินไหมทดแทนมา เมื่อตรงกันก็ดำเนินการจัดการจ่ายเงินไปที่ร.ก.ส.ได้โดยสะดวก

- เมื่อการประชาสัมพันธ์ส่งผลให้เกษตรกรบริหารจัดการความเสี่ยงของตนด้วยการทำประกันภัยมากขึ้นในแต่ละปี จะทำให้รายได้ของบริษัทผู้รับประกันภัยมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น สามารถบริหารจัดการและวางแผนของบริษัทได้ รวมถึงวางแผนการทำงานในปีต่อไปเพื่อให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการมากขึ้น เมื่อการประชาสัมพันธ์ได้ผลตันทุนในการอบรมเกษตรกรก็อาจจะลดลง เนื่องจากเกษตรกรที่เคยทำก็จะเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ต่อได้และสร้างความเชื่อมั่นให้กับระบบประกันภัยต่อไป

- เมื่อเกษตรกรทำประกันภัยมากขึ้นบริษัทผู้รับประกันสามารถส่งต่อความเสี่ยงไปยังบริษัทที่รับทำประกันภัยต่ออีกเพื่อลดความเสี่ยงของตนได้อีกทางหนึ่ง เป็นการบริหารความเสี่ยงทางด้านการรับประกันภัย การทำประกันภัยต่อ เป็นการบริหารความเสี่ยงภัยของบริษัทประกันภัย กระจายความเสี่ยง ลดความเสี่ยง และความผันผวนทางการเงิน อันเนื่องมาจากภาระผู้พนักงานบริษัทมีภาระให้สัญญาประกันภัยกับผู้เอาประกันภัย หรือสัญญาประกันภัยต่อช่วง รวมทั้งเพิ่มศักยภาพของบริษัทด้านความสามารถในการรับประกันภัย และเพื่อให้บริษัทสามารถรับมือกับเหตุการณ์ภัยพิบัติต่างๆ ได้

- บริษัทผู้รับประกันภัยจะมีข้อมูลของเกษตรกรอยู่ ซึ่งสามารถใช้ในการออกแบบประกันภัย ลักษณะอื่นๆ ให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรต่อไปได้ เพื่อให้ครอบคลุมการช่วยเหลือเกษตรกรลดปัญหาที่เกิดจากการทำประกันภัยแบบเดิม ทำให้เกิดประกันภัยที่ตรงกับความต้องการ เกิดรูปแบบการประกันใหม่ๆ การประกันก็จะมีความจำเป็นและสามารถดำเนินธุรกิจต่อไป เกิดการสร้างงานใหม่ จ้างงานใหม่เกิดขึ้น การขยายโอกาสในอนาคต เป็นผลดีต่อบริษัทและการพัฒนาประเทศเป็นลำดับ

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความต้องการประกันภัยตามดัชนีอากาศ

การลดความเสี่ยงในการทำการเกษตรนั้นหากพิจารณาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวเกษตรกร รัฐบาล และภาคเอกชนที่ร่วมกันทำประกันภัยนี้ อาจจะต้องเริ่มพิจารณาในส่วนของพื้นที่ความเสี่ยง จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ไม่สนใจทำประกันภัยตามดัชนีอากาศคือผู้ที่พื้นที่ปลูกข้าวไม่มีความเสี่ยง ด้านภัยแล้งหรือพื้นที่มีระบบชลประทาน ดังนั้นการจะนำการประกันภัยตามดัชนีอากาศไปใช้จึงควรเน้นพื้นที่กลุ่มเกษตรกรที่มีความเสี่ยงเพื่อนำการประกันภัยไปเป็นเครื่องมือบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น ระบบชลประทานน้อยหรือพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยแล้งติดต่อกันเป็นหลัก กลุ่มเกษตรกรที่เคยประสบปัญหาด้านอุณหภูมิ ปัญหาด้านปริมาณน้ำฝน เป็นต้น และความเสี่ยงแต่ละ

พื้นที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นจึงควรจะเริ่มต้นกับพื้นที่ที่เกษตรกรรมมีความต้องการก่อน หรือควรจะแก้ปัญหาในระยะยาวด้วยการสร้างระบบชลประทานให้ทั่วถึงในพื้นที่ที่ประสบภัยซ้ำๆ มาก

ประกันแบบไมโครอินชัวรันส์ (Micro Insurance)

นอกจากนี้งานวิจัยยังพบว่า ปัจจุบันที่ปลูกข้าวของเกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีพื้นที่อยู่กว่า 20 ไร่ และเกษตรกรยังมีพื้นที่ปลูกข้าวน้อยจะมีโอกาสที่สนใจทำประกันภัยตามดัชนีอาคำากขึ้น จึงเป็นลักษณะที่ควรทำประกันแบบไมโครอินชัวรันส์ (Micro Insurance) หรือกรมธรรม์ประกันภัยรายย่อย การประกันจะมีลักษณะคล้ายกับที่รัฐบาลทำประกันภัยข้าวนาปีหรือประกันสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อยอาศัยในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงภัยสูง ไม่ค่อยรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับการประกันภัยมากนัก ค่าเบี้ยประกันภัยและความคุ้มครองอยู่ในระดับไม่สูงมาก เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงผลิตภัณฑ์ได้ มีความยืดหยุ่น จึงต้องออกแบบให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มความต้องการนั้นๆ และมีความง่าย คือมีความเข้าใจง่ายทั้งรูปแบบผลิตภัณฑ์ เงื่อนไขกรมธรรม์ที่ไม่ซับซ้อน การเก็บเบี้ยประกันภัย ภาษาที่ใช้ในกรมธรรม์ วิธีการจัดการกับข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้นที่ทำให้เกษตรเข้าใจและยอมรับการเข้าร่วมทำประกันได้ง่ายกว่า รัฐบาลสามารถให้การสนับสนุนเพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงการประกันได้ โดยผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน และควรปล่อยให้อตรค่าเบี้ยประกันภัยเป็นไปตามกลไกหรือสภาพที่แท้จริงที่บริษัทผู้รับประกันสามารถทำธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง โดยรัฐสมบทค่าเบี้ยประกันภัยบางส่วนและส่วนที่เหลือเป็นต้นทุนของเกษตรกรในการจ่ายเบี้ยเอง เช่นเดียวกับการทำประกันภัยพืชผลหรือประกันข้าวนาปี การที่รัฐต้องเข้ามาช่วยสนับสนุนค่าเบี้ยประกันเป็นการช่วยเหลือด้านต้นทุนของเกษตรกรด้วย เนื่องจากผลจากการวิจัยจะเห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรมีสัดส่วนเป็น 2 ใน 5 ของรายได้ที่เกิดขึ้น และเป็นการเชื่อมโยงการประกันภัยเข้ากับนโยบายของรัฐในการช่วยเหลือด้านความเสี่ยงเรื่องราคาข้าว การทำประกันให้ถึงกลุ่มเป้าหมายนี้จึงเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรให้ได้ค่าสินไหมทดแทนในการลดความเสี่ยงอย่างแท้จริง ลดต้นทุนการบริหารจัดการของรัฐบาลและลดงบประมาณในการช่วยเหลือเมื่อผลผลิตข้าวออกสู่ตลาดอีกทางหนึ่ง และลดต้นทุนของผู้รับประกันได้ เนื่องจากหากมีผู้เข้าร่วมประกันมากขึ้นผู้รับประกันจะเกิดแรงจูงใจ หรือมีกำไรมากพอที่จะบริหารจัดการด้านการเงิน และสามารถทำการประกันภัยต่อเพื่อการกระจายความเสี่ยงของบริษัทผู้รับประกัน เช่นกัน บริษัทผู้รับประกันภัยนาข้าวต้องมีกำไรมากพอและขายได้เป็นแรงจูงใจ ส่วนเกษตรกรผู้ซึ่งมีประกันภัยต้องการค่าเบี้ยประกันราคาถูกและได้ค่าสินไหมมากในการลดความเสี่ยง โดยมีรัฐบาลค่อยช่วยเหลือส่วนหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อทำให้ระบบการประกันภัยเป็นไปอย่างมีระบบและยั่งยืน

การช่วยเหลือเกษตรกรในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีปัญหาเรื่องผลผลิตข้าวลดลงหรือคุณภาพข้าวลดลง แก้ปัญหาเรื่องขาดแคลนน้ำ ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ และความต้องการความรู้ด้านสภาพอากาศ ความรู้ด้านการปรับตัวเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ความรู้ด้านการสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของอากาศในพื้นที่ และการพัฒนาระบบท่องเที่ยวกับสภาพอากาศ ซึ่งปัญหาที่ได้จาก การศึกษานี้เป็นความต้องการของเกษตรกรที่จำเป็นต่อการผลิตข้าวนานปี และปัญหาผลผลิตข้าวที่จะลดลงที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความรู้ความรู้ด้านการเกษตรต่างๆ และผลที่ตามมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ การกระทบกับผลผลิตการเกษตร รายได้ที่เกิดขึ้นของครัวเรือน ในระดับจุลภาคและส่งผลต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงของอาหารในระดับมหภาค เมื่อได้รับความรู้แล้วเกษตรกรย่อมต้องการที่จะได้รับทราบข้อมูลการปรับตัว การป้องกัน เพื่อไม่ให้ได้รับผลกระทบที่รุนแรง การลดความเสี่ยงเพื่อให้มีเกิดความผันผวนของรายได้และปัญหาอื่นๆ ที่ตามมา เช่น การทำระบบชลประทานในพื้นที่ขาดแคลน การจัดทำแหล่งน้ำใหม่ วิธีการดูแลดิน จัดพื้นที่ตามเกษตรทฤษฎีใหม่ ทำเกษตรผสมผสาน หันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก การปรับเปลี่ยนพันธุ์ข้าว การเลื่อนเวลาปลูกข้าว การลดความเสี่ยงโดยการทำอาชีพเสริมหรือปลูกพืชอื่นแทน เป็นต้น ดังนั้น สิ่งที่สำคัญคือการทำงานร่วมกับเกษตรกร จะต้องเริ่มต้นด้วยการสื่อสารกับชุมชนเกษตรกร เพื่อสร้างความตระหนักรู้ ความเข้าใจและการปรับตัวที่จะต้องแขညูปความเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

นอกจากนี้หากนำการประกันภัยตามดัชนีอากาศมาใช้ลดความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศแล้ว จะต้องสร้างความจุใจที่จะให้เกิดการทำประกันภัยในปีต่อๆ ไป เพื่อให้เกิดความร่วมมือจากเกษตรกร เพิ่มขึ้นหรือจุงใจให้เกษตรกรบอกต่อหรือหันมาทำประกันภัยกันเพิ่มขึ้นนั้น อาจจะต้องเพิ่มสิทธิพิเศษ หรือเพิ่มนโยบายช่วยเหลือเรื่องข้าว เช่น ประกันราคาข้าวให้ราคางูหรือพยุงราคาข้าวเฉพาะผู้เดียวทำประกันภัย การเพิ่มจำนวนปีความคุ้มครองครอบคลุมมากขึ้น การให้เงินชดเชยสูงกว่าเดิมในปีต่อๆ ไป และการจัดสรรค่าสินไหมให้ได้เงินตามกำหนดเวลา และการชดเชยเงินเต็มจำนวน เป็นต้น

การประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้เรื่องการประกันภัยตามดัชนีอากาศ

การปรับตัวโดยการลดความเสี่ยงโดยการทำประกันภัยตามดัชนีอากาศเป็นสิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจแก่เกษตรกร ภาครัฐควรดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการประกันภัยแก่เกษตรกรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการทำประกันภัย สร้างความตระหนักรู้ในความสำคัญของการประกันภัย ทุกภาคส่วนควรได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องว่า การประกันภัยเป็นมาตรการกระจายความเสี่ยงระหว่างสมาชิก และเพื่อให้การกระจายความเสี่ยงบังเกิดผลสำเร็จเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกทุกคน การประสานความร่วมมือกับ

องค์กรเอกชนสร้างการรับรู้ร่วมกัน และปรับทัศนคติต่อการจัดการความเสี่ยงแบบพึงพาณเอง เพื่อเป็นทางเลือกที่จะนำไปสู่การลดความเสี่ยงจากความเสียหายในการทำงานข้าวภัยให้สถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ซึ่งหากสร้างความเข้าใจให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและ ทำประกันมากๆ สามารถขยายพื้นที่และช่วยให้เบี้ยประกันถูกลงได้ ในระยะยาวการประกันภัยนี้ อาจจะมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ และในระยะยาวนี้อาจจะมีการ ส่งเสริมให้มีการประกันภัยเกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงทั่วประเทศและครอบคลุมพืชเศรษฐกิจอื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อผลผลิตข้าวนาปี เป็นการศึกษาข้อมูล ย้อนหลัง 31 ปีของตัวแปรหลัก คือ อุณหภูมิเฉลี่ยและปริมาณน้ำฝนรวมในฤดูกาลผลิตข้าวนาปี แล้ว นำไปวิเคราะห์ผลของตัวแปรนั้นว่าส่งผลต่อผลผลิตข้าว และเนื่องจากตัวแปรของสภาพอากาศที่ดี ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของพืชผลการเกษตร จึงยังมีตัวแปรของสภาพอากาศที่ เหมาะสมต่อการผลิตข้าวนาปีที่ไม่ได้นำเข้าในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลผลิตข้าวนั้น สามารถนำเข้ามาศึกษาต่อไปได้ เช่น ความชื้นสัมพัทธ์ในช่วงปลูก ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เพื่อใช้ในการสังเคราะห์แสง ช่วงแสงหรือปริมาณรังสีของแสง เนื่องจากช่วงแสง (ระยะเวลากลางวัน กับกลางคืน ตามฤดูกาล) ทำให้เราจำแนกพันธุ์ข้าวได้เป็น ข้าวไวแสง (นาปี) และข้าวไม่ไวแสง (ปลูกได้ตลอดปี) เป็นต้น นอกจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศแล้วยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่สามารถส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตข้าวได้ เช่น ชนิดหรือประเภทของดิน สภาพดิน คุณภาพน้ำ ปริมาณน้ำ ระดับน้ำ ซึ่งจะเกี่ยวข้องต่อเนื่องกับ ดิน ธาตุอาหาร ความชื้นในดิน อีกด้วย

นอกจากตัวแปรอากาศ ดิน น้ำที่สำคัญแล้ว ยังมีช่วงการปลูกและช่วงเจริญเติบโตของต้นข้าว ที่ควรจะพิจารณาเนื่องจากต้นข้าวมีความอ่อนไหวต่ออากาศและต้องการปริมาณน้ำในแต่ละระยะไม่ เหมือนกัน เช่น มีระยะที่ระยะข้าวอก ระยะกล้า ระยะแตกกอ ระยะข้าวสร้างรวงอ่อนหรือกำเนิด ช่อดอก ระยะข้าวตั้งห้อง ระยะข้าวออกดอก และระยะเก็บเกี่ยว แต่ละระยะหากมีความแปรปรวน ของอากาศหรือปริมาณน้ำที่มากเกินไปหรือขาดน้ำเกินไปก็อาจจะส่งผลต่อการการอกรากของเมล็ด เจริญเติบโตของต้นข้าว การอกรากข้าว และคุณภาพของเมล็ดข้าวที่แตกต่างกันได้ ในส่วนของการทำประกันภัยตามดัชนีอากาศที่ทำการศึกษาครั้งนี้ได้ทำครอบคลุมตลอดช่วงฤดูกาลปลูก ซึ่งหาก จะให้มีการประกันภัยลดความเสี่ยงแต่ละช่วงเวลาอาจจะมีการทำประกันอุณหภูมิแยกแต่ละช่วงระยะ การเจริญเติบโตของต้นข้าวอกรากได้ โดยในสัญญากรมธรรม์จะต้องมีการระบุรายละเอียดที่ชัดเจนถึง ช่วงความคุ้มครอง เช่น กำหนดด้วนปลูก จำนวนวันหลังปลูกครอบคลุมช่วงระยะเวลา กี่วัน จนถึงข้าว

ระยะข้าวตั้งท้องกี่วัน ซึ่งหากเกิดความแปรปรวนของอากาศหรืออุณหภูมิสูงขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ตกลงในกรมธรรม์ไว้ก็จะดูแค่ช่วงเวลาดังกล่าวเท่านั้น ไม่จำเป็นจะต้องรอดูจนเก็บเกี่ยวผลผลิต เกษตรกรก็จะสามารถทำประกันเฉพาะในช่วงเวลาที่มีความเสี่ยงสูงสุดของการปลูกข้าวได้ ถือว่าเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับเกษตรกรในการลดความเสี่ยงในช่วงเวลาดังกล่าว และนอกจากการทำประกันของค่าอุณหภูมิก็อาจจะมีการเปลี่ยนเป็นประกันจากปริมาณน้ำฝน หรือจำนวนวันที่ฝนตกได้ โดยกำหนดในกรมธรรม์และกำหนดช่วงระยะเวลาให้ชัดเจนเพื่อเข้าใจตรงกันทั้งในส่วนของผู้รับประกันและผู้ซื้อประกัน เช่นเดียวกับวิธีการของการทำประกันด้านอุณหภูมิ หรืออาจจะเปลี่ยนชนิดพืชที่ต้องการเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทยเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกได้อีกทางหนึ่ง

บรรณานุกรม

- กรรมการประกันภัย. 2558. สรุปสาระสำคัญ การประกันภัยโดยใช้ดัชนีภูมิอากาศ (Weather Index Insurance). Information 04 In-brief. กรุงเทพฯ: กระทรวงพาณิชย์.
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2550. แผนบริหารภาวะโลกร้อนด้านการเกษตร. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.oae.go.th/download/climate_change/climate_full.pdf (14 สิงหาคม 2559).
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2559. การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิและปริมาณฝนจากการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในอนาคต. เอกสารวิชาการศูนย์ภูมิอากาศ. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกรุงเทพ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.tmd.go.th/info/info.php?FileID=78> (28 ตุลาคม 2559).
- _____ . 2561. ข้อมูลปริมาณน้ำฝนและข้อมูลอุณหภูมิ ปีพ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2559. เทคโนโลยีการผลิตข้าวอินทรีย์. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.
- _____ . 2560. ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.
- กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. 2556. นักวิทยาศาสตร์เผยแพร่ผลการวิจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง คาดอุณหภูมิโลกพุ่งสูงอีก 4-6 องศา อีก 50 ปีข้างหน้า. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/498166> (10 เมษายน 2563).
- กัลยา วนิชย์บัญชา. 2540. การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ . 2559. การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. 2558. เขื่อนภูมิพล-เขื่อนสิริกิติ์ มีปริมาณน้ำน้อยมาก ขอให้เกษตรกรชะลอการเพาะปลูก และช่วยกันใช้น้ำอย่างประหยัด. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา https://www.egat.co.th/index.php?option=com_content&view=article&id=983:20150615&catid=31&Itemid=208 (28 ตุลาคม 2559).

เกริก บั้นเหน่งเพ็ชร, สหสัชัย คงทน, แคมลิยา เอกอุ่น, อิสระ พุทธสิมมาสุกิจ, รัตนศรีวงศ์ สมปอง, นิลพันธ์ ชัยณุชา, บุตดาบุญ วิภารัตน์, คำรี เข็มตระกูล, ปรีชา กาเพ็ชร, สมชาย บุญประดับ, วินัย ศรัวต และ กิงแก้ว คุณเขต. 2552. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ “โครงการผลกระทบของภาวะโลกร้อนต่อการผลิตข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และข้าวโพดของประเทศไทย”. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ชุมชวน บุญระหงษ์. 2553. การปรับตัวของเกษตรกรรายย่อยจากการปรับเปลี่ยนสภาพอากาศ.

กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชน เกษตรกรรมยั่งยืน.

ชลธิชา จิตราไฟบูลย์, พนัธพิพิร จงໂກຮຍ ແລະ ສຸພຣະນິກາ ໂກຍສິນ. 2556. ວິທີ່ຈົດກົດເກະຊາຍກັບການຄອງຢູ່ຂອງການເກະຊາຍໃນອໍາເກອບາງປລາມ້າ ຈັງວັດສຸພຣະນິບຸ້ງ. ນ. 1144 – 1145. ໃນ ການປະຊຸມວິຊາການເສັນອັພລົງງານວິຈີຍຮະດັບບັນທຶກສຶກຂາ, ມາຮວິທາລ້າຍຂອນແກ່ນ ຄຽງທີ 14. ຈັງວັດຂອນແກ່ນ.

ณรงค์ คงมาก, ปกรณ์ ดิษฐกิจ, ศุภกร ชินวรรโน และ สายฝน สดุดี. 2555. ທຸມະນີກັບການປັບຕົວ ຕ່ອການເປັນແປງຄຸມວິຊາກາສ: ບທເຮັດຈາກພື້ນທີ່ແລະຂໍ້ເສັນອັພແຫຼັງໂຍບາຍ. ໃນ “ການປັບຕົວຕ່ອການເປັນແປງຄຸມວິຊາກາສແລະກ້າຍຮຽມໝາດຕີໃນບໍລິບທີ່ເຊີ້ນພື້ນທີ່” ໂດຍ ຊຸດ ໂຄງການພັນນາຄວາມຮູ້ແລະຍຸທຮສາສຕ່ຣຄວາມຕກລົງພຸງກາຕີ ດ້ວຍລົງແວດລ້ອມແລະຍຸທຮສາສຕ່ຣລົດໂລກຮ້ອນ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (ສກວ.).

ณรงค์กร ມໂນຈັນທີ່ເພື່ອ. 2562. ປີ 2019 ປີທີ່ໄລກຮ້ອນທີ່ສຸດຂອງມາລົມນຸ້ມຍໝາດີ ເອເຊີ້ນໄດ້ຮັບ ພັດທະບູນແຮງທີ່ສຸດ. ສຳນັກຂ່າວ THE STANDARD. [ຮະບບອອນໄລນ໌]. ແກ່ລ່າງທີ່ມາ <https://thestandard.co/global-climate-risk-index-2019/> (11 ເມສາຍນ 2562).

ณัฐพงษ์ พัฒนพงษ์, ໂສມຮ້າສົມ ຈັນທັບຕົ້ນ, ປຣີສາຣ ຮັກວາທິນ ແລະ ຮັນສິນ ດາວອມພົງພັນ. 2557. ຮາຍງານฉบับສົມບູຮຸນ ໂຄງການ ກາຮສຶກຂາກລົກການບໍລິຫານຈັດການຄວາມເສີ່ງຂອງກາສສ່ວນ ເກະຊາຍຕ່ອສກາວຮູ້ແຮງໂດຍຮະບບປະກັນກັຍພື້ນພະລຸງຂ້າວ. ກຽມງານ: ສຳນັກງານກອງທຸນສັນບັນດານຸ້ມງານວິຊາກາສ.

ธนาการພັນນາເອເຊີ້ນ. 2552. ເສີ່ງສົມບູຮຸນ ອ່ານວ່າດ້ວຍການເປັນແປງຄຸມວິຊາກາສ ໃນເອເຊີ້ນ ຕະວັນອອກເສີ່ງໃຫ້ : ກາພຣວມຂອງກຸມົມກາດ. ກຽມງານ: ສຳນັກງານຜູ້ແທນປະຈຳປະເທດໄທ ຮັນການພັນນາເອເຊີ້ນ.

ธนาการເພື່ອການເກະຊາຍແລະສ່າງຄົນການເກະຊາຍ. 2556. ຮາຍງານການວິຈີຍການສັນບັນດານຸ້ມງານປະກັນກັຍພື້ນພະລຸງທາງການເກະຊາຍ ສຶກຂາກຮົນ ປະກັນກັຍຂ້າວ. ກຽມງານ: ຜ່າຍກລູຖົກການຕາດຜົລິກັນທີ່ ຮັນການເພື່ອການເກະຊາຍແລະສ່າງຄົນການເກະຊາຍ.

นิพนธ์ พວພະສກ, ກຣະນິກາර ຮຽມພານີຈິວງົດ ແລະ ຂໍ້ສີທີ່ ອຸນຸ້ມຕົວຮົງ. 2558. ກາວະໂລກຮ້ອນກັບ ພັດທະບູບຕ່ອການເກະຊາຍໄທຍ. ສຳນັກງານວິຊາກາສເພື່ອການພັນນາປະເທດໄທ (ທີ່ອົງກໍາໄວ້). [ຮະບບອອນໄລນ໌]. ແກ່ລ່າງທີ່ມາ <https://tdri.or.th/2015/02/20150226/> (28 ຕຸລາຄມ 2559).

- นิโรจน์ สินธุรงค์, กฤษดา พงษ์การณยภาส, บุญศรีษฐ์ มีนานะ, ประเจต อำนาจ และ สุกัน ชนูแก้ว. 2559. การปรับตัวของเกษตรกรเพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว. วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน, 9(3), 114-129.
- เบญจวรรณ ฤกษ์เกยม. 2555. ระบบเกษตรไทยภายใต้ภาวะโลกร้อน. โครงการพัฒนาความรู้และยุทธศาสตร์ความตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อม สถาบันธรรมรักษ์เพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://joo.gl/OlTn> (10 ตุลาคม 2559).
- ปรีชา กาเพ็ชร และ เกริก ปัน嫩งเพ็ชร. 2555. ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อการผลิตอ้อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย : พื้นที่ศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. แก่นเกษตร, 40(พิเศษ 8), 88-91.
- บุณยาพร ปรางบagan, ทิพวรรณ ขันคุณ, ธัญชนก ยะมงคล, นาฏสุดา ภูมิจำนำงค์, สุกัญญา เสรีนนท์ชัย, อุทัย เจริญวงศ์, Thomas Neal Stewart และ นพพล อรุณรัตน์. 2562. การรับรู้และการปรับตัวของเกษตรกรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย. วารสารเกษตรพระราชนูญ, 1, 105 – 119.
- ปุ่น เที่ยงบูรณธรรม, จุฑาทิพย์ เฉลิมพล, ชาคริต โชติอมรศักดิ์, ชยา วรรณาภูติ, นิภาพร แสนสุภา, วิภา อินเรือง, ปองทิพย์ เที่ยงบูรณธรรม, ฉากา โชตินอก, พรាពพรณ อาสาสรรพกิจ, อภิชัย มียิ่ง และ ฐิติพงศ์ จิระเจริญวงศ์. 2556. โครงการ “การออกแบบและการพัฒนาแบบจำลองประเมินความเสี่ยงของเมืองในประเทศไทยเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารความเสี่ยงและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ระยะที่ 1 การพัฒนาแบบจำลองต้นแบบ)”. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.).
- พชราภรณ์ รักชุม, ชนะ ศรีสมการ, สมหมาย เลิศนา และ บุญรัตน์ จงดี. 2558. การปรับตัวของเกษตรกรในการผลิตข้าวนานั้นฝัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนภายใต้สภาพการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ. ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ ข้าวและรัญพืชเมืองหน้า ประจำปี 2558 กลุ่มศูนย์วิจัยข้าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://brrd.in.th/main22/images/stories/the-seminar-price/2558/Ubonratchathani/05.pdf> (10 ตุลาคม 2559).
- พุทธิณा นันทาราการ, นาวิน โสภากุมิ และ นาวา ตรีรัตน์สกุลชัย. 2556. เทคนิคการปรับตัวรับมือภาวะโลกร้อนสำหรับเกษตรกร. คู่มือสร้างภูมิคุ้มกันเกษตรกรไทยจากวิกฤตผลกระทบโลกร้อน สหกรณ์กรีนเนท. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.greennet.or.th/library/book/organic-agriculture/1495> (10 สิงหาคม 2560).

พุธิณา นันทวรรณการ และ จตุพร เที่ยรมา. 2553. เกษตรยังยืน ความหวังสร้างโลกเย็น พลิกวิกฤต โลกร้อน ด้วยวิถีเกษตรกรรมที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

ยรรยงค์ อินทร์ม่วง. 2556. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ: ความท้าทายของเกษตรกรภาคอีสานในการปรับตัว. กลุ่มวิจัยความอยู่ดีมีสุขและการพัฒนาอย่างยั่งยืน, 4(4), 4-12.

ยุทธ ไกยวรรณ. 2555. หลักการและการใช้การวิเคราะห์การคิดด้วยโลจิสติกสำหรับการวิจัย.

วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลคริวชัย, 4(1), 1-12.

ฤทธิเดช สุตา, สายบัว เข็มเพ็ชร และ ศักดิ์ดา จงแก้ววัฒนา. 2557. การรับรู้และการปรับตัวของเกษตรกรบนพื้นที่สูงต่อกำลังและแนวโน้มสภาพภูมิอากาศ. แก่นเกษตร, 42(ฉบับพิเศษ2), 190-197.

วัลย์ลิกา พลเสน, ทิพวรรณ ลิมังกูร และ สมศักดิ์ คุหาสวรรค์เจช. 2560. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารเกษตรพระจอมเกล้า, 35(1), 11-24.

วิเชียร เกิดสุข, วชิราพร เกิดสุข และ สุขจันทร์ สมศักดิ์. 2548. การศึกษาความเปราะบางและการปรับตัวของเกษตรกรชาวนาในพื้นที่ทุ่งกุลาธิร่องให้ต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิเชียร เกิดสุข, ศุภกร ชินวรรโน และ พรวิไล ไทรโพธิ์ทอง. 2556. การประเมินผลกระทบ ความเสี่ยงความล่อแหลมเปราะบาง และแนวทางการปรับตัว ของระบบการเกษตรและสังคมเกษตรกรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการเปลี่ยนแปลงเชิงเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต: กรณีศึกษาลุ่มน้ำชี-มูล. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

วิภาวดี ฐิตินันทพันธุ์. 2559. การประเมินการตัดสินใจซื้อประกันภัยพืชผลของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี Rice Farmers' Decisions to Purchase Crop Insurance. วารสารแก่นเกษตร, 44(ฉบับพิเศษ1), 53-58.

ศุภกร ชินวรรโน. 2557. กลไกประกันภัยในการสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ชุดโครงการวิจัย การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ศูนย์เครือข่ายงานวิเคราะห์ วิจัย และฝึกอบรมการเปลี่ยนแปลงของโลก แห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภกร ชินวรรโน, วิริยะ เหลืองอร่วม, เฉลิมรัช แสงมณี และ จุฑาทิพย์ อนกิตติเมธาราตนี. 2552. การคาดการณ์สภาพภูมิอากาศอนาคตสำหรับประเทศไทยและภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้โดยแบบจำลองสภาพภูมิอากาศ PRECIS และ ECHAM4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2560. จำนวนประชากรภาคเกษตรและจำนวนครัวเรือนภาคเกษตร ทะเบียนเกษตรกร. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.agriinfo.doae.go.th/> (10 เมษายน 2563).
- ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2553. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในอนาคตต่อคลัสเตอร์การท่องเที่ยวของไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- _____ . 2554. รายงานฉบับสมบูรณ์ การศึกษาด้านผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศในอนาคตและการปรับตัวของภาคส่วนที่สำคัญ. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวฯ.
- สถาบันสารสนเทศทรัพยากร้ำแลและเกษตร (องค์การมหาชน). 2559. บันทึกเหตุการณ์ภัยแล้งปี 2558/2559. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.thaiwater.net/current/2016/drough59/drought59.html> (11 เมษายน 2562).
- สภาพขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทย. 2559ก. การปฏิรูปการประกันภัยการเกษตร. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/usergroup_disaster/6-5.pdf (23 สิงหาคม 2560).
- _____ . 2559ข. รายงานของสภาพขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจเรื่องการปฏิรูปการประกันภัยการเกษตร. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขานุการสภาพผู้แทนรายภูมิ.
- สภาพปฏิรูปแห่งชาติ. 2558. วาระปฏิรูปพิเศษ 12 : แนวทางการปฏิรูปการประกันภัยพืชผล. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขานุการสภาพผู้แทนรายภูมิ.
- สมพร อิศวราตน์ และ สุวรรณ พระณีตวัตกุล. 2552. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการประเมินผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์ของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกต่อการผลิตข้าวในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สมาคมประกันนิเทศภัย. 2562. สมาคมประกันวินาศภัยไทย เริ่มจ่ายเคลมประกันภัยนาข้าวแล้วยอดพุ่ง 555 ล้านบาท. โครงการประกันภัยพืชผล. ข่าวสารและกิจกรรมสมาคมประกันวินาศภัย. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา https://www.tgia.org/crop-ins/newsandevents-detail-TH_860_1 (21 พฤศจิกายน 2562).
- สุวนี อาชวนันทกุล. 2556. กลไกใหม่ๆ สำหรับ "การเงินเพื่อสังคม" (4) : ได้เวลาของ "ประกันด้วยน้ำสภาพอากาศ". กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/564364> (10 สิงหาคม 2560).

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2559. รายงานการสังเคราะห์และประเมินสถานภาพองค์ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของไทย ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย. 2557. มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน อิกหนึ่งพืชทางเลือกของเกษตรกร. หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ออนไลน์. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://th.city/wUlzhu> (14 กุมภาพันธ์ 2559).
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2558. แผนแม่บ้านรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.deqp.go.th/media/36631/%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B9%81%E0%B8%A1-%E0%B8%9A%E0%B8%97_2558_2593.pdf (14 กุมภาพันธ์ 2559).
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการประกันภัยพืชผลของเกษตรกร. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร.
- _____. 2555. ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ด้านการเกษตร ปี พ.ศ. 2556 – 2559. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- _____. 2558. สถิติการเกษตรของประเทศไทยปี 2558. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.oae.go.th/download/document_tendency/journalofecon2558.pdf (28 ตุลาคม 2559).
- _____. 2559. สถิติการเกษตรของประเทศไทยปี 2559. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.oae.go.th/download/document_tendency/journalofecon2559.pdf (20 สิงหาคม 2560).
- _____. 2561. ข้อมูลผลผลิตข้าวนาปี ปีพ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- _____. 2562. สถิติการเกษตรของประเทศไทย 2561 (ISSN 0857-6610). กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7. 2558. การศึกษาประสิทธิภาพการผลิตเม็ดพันธุ์ข้าวจังหวัดชัยนาท. ใน เอกสารวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรเลขที่ 120. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2553. การพัฒนาเครื่องมือทางการเงินสำหรับเกษตรกร: กรณีศึกษาการประกันภัยพืชผลโดยใช้ดัชนีสภาพอากาศในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง.
- สำนักงานอุตุนิยมวิทยา. 2561. Info Service. กรุงเทพฯ: สำนักงานอุตุนิยมวิทยา. [เอกสารคัดสำเนา].

สำนักนโยบายระบบการคุ้มครองผลประโยชน์ทางการเงิน. 2560. โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2560. ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 68/2560. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www1.mof.go.th/home/Press_release/News2017/068.pdf

(10 เมษายน 2563).

สุพนิดา จิ้วดี. 2557. การศึกษาความพ่อใจต่อคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกร กรณีเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุกثار คำมุงคุณ. 2559. การปฏิรูปด้านการบริหารความเสี่ยงของเกษตรกร : การประกันภัยพืชผล. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2559/hi2559-008.pdf> (10 สิงหาคม 2560).

แสงจันทร์ ลั่มจิรากล, ทวีวงศ์ ศรีบุรี และ อัศมน ลิ่มสกุล. 2553. โครงการ “การประเมินสภาพความรุนแรงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย: การวิเคราะห์ความเสี่ยง และความล้อแคมของพื้นที่วิกฤติ” ระยะที่ 1: การประเมินสภาพความรุนแรงสภาพภูมิอากาศและพื้นที่วิกฤติของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

โสมรัตน์ จันทรัตน์. 2559. มิติใหม่ของข้อมูลความเสี่ยงภาคเกษตรกับการพัฒนาระบบการประกันภัยพืชผลที่ยั่งยืน. สถาบันวิจัยเศรษฐกิจปัจจัย อังกฤษ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.pier.or.th/?abridged> (10 สิงหาคม 2560).

อัศมน ลิ่มสกุล, อำนาจ ชิตไธสง และ กัณฑรีย์ บุญประกอบ. 2554. รายงานการสังเคราะห์และประมาณสถานภาพองค์ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของไทยครั้งที่ 1 คณะทำงานกลุ่มที่ 1 องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

อำนาจ สนิทวงศ์ณ อยุธยา. 2554. ความเสี่ยง ความเปราะบาง และการปรับตัวของระบบและการส่วนทาง ธรรมชาติและมิติความมั่นคงของมนุษย์ต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ. รายงานการสังเคราะห์ และประมาณสถานภาพองค์ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของไทย ครั้งที่ 1: องค์ความรู้ด้าน ผลกระทบ ความล้อแคมและการปรับตัว. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

อารยา องค์เอี่ยม และ พงศ์ธรารา วิจิตเวชไฟศาล. 2561. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย, วิสัญญีสาร. ราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย, 44(1), 36-42.

อำนาจ ชิตไธสง. 2553. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย (Thailand Climate Change Information) เล่มที่ 2 แบบจำลองสภาพภูมิอากาศและสภาพภูมิอากาศในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานและพัฒนางานวิจัยด้านโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (Thai-GLOB). บัณฑิตวิทยาลัยร่วมด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

- อุ่นร้อน อมรนิมิตร. 2546. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Logistic Regression: ทางเลือกของการวิเคราะห์ความเสี่ยง. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 23(2), 21-35.
- Aidoo, R., Mensah, O. J., Wie, P. & D., A.-v. 2014. Prospects of crop insurance as a risk management tool among arable crop farmers in Ghana. *Asian Economic and Financial Review*, 4(3), 341-354.
- Alauddin, M. & Sarker, A. R. 2014. Climate Change and Farm-level Adaptation Decisions and Strategies in Drought-prone and Groundwater-depleted Areas of Bangladesh: an Empirical Investigation. *Ecological Economics*, 106, 204–213.
- Arellanes, P. & R.D., L. 2001. The determinants of adoption on sustainable agricultural technologies. Evidence from the hillsides of Honduras. p. 693-699. In *Proceedings of the 25th International Conference of Agricultural Economists (IAAE) 16 - 22 August 2003*. Department of Applied Economics and Management, Cornell University, Ithaca, NY, 14853, USA.
- Bryan, E., Ringer, C., Okoba, B., Roncoli, C., Silvestri, S. & Herrero, M. 2011. Adapting Agriculture to climate change in Kenya: Household and community strategies and determinants. Kenya. *Journal of Environmental Management*, 114, 26-35.
- Chen, Y. T. 2011. *Weather Index-Based Rice Insurance: A Pilot Study of Nine Villages in Zhejiang Province, China*. Master Thesis. Swiss Federal Institute of Technology. Zurich, Switzerland.
- Chinvanno, S., Souvanalath, S., Lersupavithnapa, B., Kerdsuk, V. & Thuan, N. 2008. Strategies for Managing Climate Risks in the Lower Mekong River Basin: A Place-based Approach. pp. 228-246. In *Climate Change and Vulnerability*. London Sterling, Va: Earthscan.
- Clarke, D. & Dercon, S. 2011. Insurance, credit and safety nets for the poor in a world of risk. UN/ DESA Working Paper No. 81. Economic and Social Affairs, USA 1-16. [Online]. Available https://www.un.org/esa/desa/papers/2009/wp81_2009.pdf (1 December 2018).
- Cruz, R., Harasawa, H., Lal, M., Wu, S., Anokhin, Y., Punsalmaa, B., Honda, Y., Jafari, M., Li, C. & Ninh, N. 2007. Asia. Climate change 2007: Impacts, adaptation and vulnerability. *Contribution of Working Group II to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, 469-506.

- Dewi, N., Kusnandar & Rahayu, E. S. 2018. Risk mitigation of climate change impacts on rice farming through crop insurance: an analysis of farmer's willingness to participate (a case study in Karawang Regency, Indonesia). *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, 200(012059), 1-7.
- Felkner, J., Tazhibayeva, K. & Townsend, R. 2009. Impact of Climate Change on Rice Production in Thailand. *American Economic Review*, 99(2), 205-210.
- Fisher, M., Chaudhury, M. & MCCusker, B. 2010. Do Forests Help Rural Households Adapt to Climate Variability? Evidence from Southern Malawi. *World Development*, 38(9), 1241-1250.
- Ginder, M., Spaulding Aslihan, D., Tudor Kerry, W. & Randy Winter, J. 2009. Factors affecting crop insurance purchase decisions by farmers in northern Illinois. *Agricultural Finance Review*, 69(1), 113-125.
- Godwill Bate, B., Kimengsi, J. & Gur Amawa, S. 2019. Determinants and Policy Implications of Farmers' Climate Adaptation Choices in Rural Cameroon. *Sustainability*, 11(7), 10.3390/su11071921.
- Goodwin, B. K. & Mahul, O. 2004. Risk modeling concepts relating to the design and rating of agricultural insurance contracts (English). *Policy, Research working paper no. WPS 3392*. Washington, DC: World Bank.
- Greene, W. H. 2012. *Econometric Analysis*. 7th. New York: Prentice Hall.
- Heimfarth, L., Hotopp, H. & Musshoff, O. 2010. Weather Derivatives for Farm Households in the North China Plain: Potential Reduction of Income Volatility and the Importance of Basis Risks. In *Paper prepared for presentation at the III Workshop on: Valuation Methods in Agro-food and Environmental Economics*. Barcelona, 1st -2nd July 2010.
- Hertel, T. W. & Rosch, S. D. 2010. Climate Change, Agriculture, and Poverty. *Applied Economic Perspectives and Policy*, 32(3), 355–385.
- Hill, R. C., Griffiths, W. E. & Lim, G. C. 2011. *Principles of Econometrics*. 4th ed. The United States of America: John Wiley & Sons, Inc.
- Hill, R. V., Kumar, N. & Hoddinott, J. 2013. Adoption of weather-index insurance: Learning from willingness to pay among a panel of households in rural Ethiopia. *International Association of Agricultural Economists*, 44(4-5), 385-398.

- Hull, J. C. 2012. Options, Futures, and Other Derivatives 8th Maple Financial Group Professor of Derivatives and Risk Management. Toronto: Joseph L. Rotman School of Management University of Toronto.
- IPCC. 2007. Climate Change 2007: Impacts, Adaptation and Vulnerability. Contribution of Working Group II to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Jerry, K., Tim, H., Andre, D. & Tim, W. 2012. Climate change impacts on crop productivity in Africa and South Asia. *Environ. Res. Lett.*, 7(034032), 1-8.
- Jerry, R. S. 2008. Challenges for Use of Index-based Weather Insurance in Lower Income Countries. *Agricultural Finance Review*, 68(September), 197-217.
- Jin, Y., Rejesus, R. M. & B.B., L. 2005. Binary Choice Models for Rare Events Data: A Crop Insurance Fraud Application. *Applied Economics*, 37, 841-848.
- Jintrawet, A. & Prammanee, P. 2005. Simulating the Impact of Climate Change Scenarios on Sugarcane Production Systems in Thailand. *ISSCT*, 25, 64-68.
- Kassie, M., Jaleta, M., Shiferaw, B., Mmbando, F. & Mekuria, M. 2013. Adoption of interrelated sustainable agricultural practices in smallholder systems: Evidence from rural Tanzania. *Technological Forecasting and Social Change*, 80(3), 525-540.
- Kurukulasuriya, P. & Mendelsohn, R. 2008. Crop switching as a strategy for adapting to climate change. *African Journal of Agricultural and Resource Economics*, *African Association of Agricultural Economists*, 2(1), 1-22.
- Kusuma, A., Jackson, B. & Noy, I. 2018. A viable and cost-effective weather index insurance for rice in Indonesia. *The Geneva Risk and Insurance Review*, 43, 186–218.
- Lasco, R. D., Habito, C. n. M. D., Delfi no, R. J. P., Pulhin, F. B. & Concepcion, R. N. 2011. Climate Change Adaptation for Smallholder Farmers in Southeast Asia. Philippines: World Agroforestry Centre.
- Lokonon, B., Savadogo, K. & Mbaye, A. 2015. Assessing the impacts of climate shocks on farm performance and adaptation responses in the Niger basin of Benin. *African Journal of Agricultural and Resource Economics*, 10(3), 234-249.

- Mabe, F., Sienso, G. & Donkoh, S. 2014. Determinants of Choice of Climate Change Adaptation Strategies in Northern Ghana. *Research in Applied Economics*, 6(4), 75-94.
- Manandhar, S., Vogt, D. S., Perret, S. R. & Kazama, F. 2011. Adapting cropping systems to climate change in Nepal: a cross-regional study of farmers' perception and practices. *Regional Environmental Change*, 11(2), 335–348.
- Mendelsohn, R. & Seo, N. 2007. Changing Farm Types and Irrigation as an Adaptation to Climate Change in Latin American Agriculture. *World Bank Policy Research Working Paper*, 4161, 1-41.
- Musshoff, O., Odening, M. & Xu, W. 2011. Management of Climate Risks in Agriculture—Will Weather Derivatives Permeate? *Applied Economics*, 43(9), 1067-1077.
- Nakicenovic, N. & Swart, R. 2000. *Special Report on Emissions Scenarios (SRES) – A Special Report of Working Group III of the Intergovernmental Panel on Climate Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nowak, P. J. 1987. The adoption of agricultural conservation technologies: Economic and diffusion explanations. *Rural Social*, 52(2), 208-220.
- Olila, D. & Kennedy, P. 2014. Determinants of Farmer Awareness about Crop Insurance: Evidence from Trans-Nzoia County, Kenya. p. In *8th Annual Egerton University International Conference*. 26th – 28th March, Egerton University.
- Osgood, D., McLaurin, M., Carriquiry, M., Mishra, A., Fiondella, F., Hansen, J., Peterson, N. & Ward, N. 2007. *Designing Weather Insurance Contracts for Farmers in Malawi, Kenya and Tanzania*. International Research Institute for Climate and Society. New York: Earth Institute, Columbia University Palisades.
- Parry, M. L., Rosenzweig, C., Iglesias, A., Livermore, M. & Fischer, G. 2004. Effects of climate change on global food production under SRES emissions and socio-economic scenarios. *Global Environmental Change*, 14, 53-67.
- Patz, J. A., Martens, W. J., Focks, D. A. & Jetten, T. H. 1998. Dengue fever epidemic potential as projected by general circulation model of global climate change. *Environmental Health Perspectives*, 106(3), 147-153.

- Philip, K. T., Peter, G. J., Gopal, A., Jeff, A. & Mario, H. 2010. Adapting to climate change: Agricultural system and household impacts in East Africa. *Agricultural Systems*, 103(2), 73-82.
- Rosenzweig, C., Iglesias, A., Yang, X. B., Epstein, P. R. & Chivian, E. 2001. Climate change and extreme weather events: Implications for food production, plant diseases, and pests. *Global Change and Human Health*, 2(2), 90-104.
- Seo, S. N. & Mendelsohn, R. 2008. An analysis of crop choice: Adapting to climate change in South American farms. *Ecological Economics*, 67(1), 109-116.
- Shrestha, R., Chaweewan, N. & Arunyawat, S. 2017. Adaptation to Climate Change by Rural Ethnic Communities of Northern Thailand. *Climate*, 5(3), 57.
- Sibiko, K. W., Veettil, P. C. & Qaim, M. 2018. Small farmers' preferences for weather index insurance: insights from Kenya. *Agriculture & Food Security*, 7(1), 53.
- Sinnarong, N. 2013a. *Essays on the Impact of Climate Change in Agricultural Production*. PhD dissertation. Chung Hsing University, Taiwan.
- . 2013b. Potential Impacts of Weather on Rice Production and Evaluation of Agro-Adaptation Measure for Northern Thailand. *The Journal of Interdisciplinary Networks*, 2(2), 450-456.
- Sofoluwe, N. A., Tijani, A. A. & Baruwa, O. I. 2011. Farmers' perception and adaptation to climate change in Osun State, Nigeria. *African Journal of Agricultural Research*, 6(20), 4789-4479.
- Southeast Asia START Regional Center. 2008. Climate change impacts in Krabi province, Thailand. [Online]. Available http://startcc.iwlearn.org/doc/Doc_eng_11.pdf (3 September 2016).
- Tadesse, M. A., Shiferaw, B. A. & Erenstein, O. 2015. Weather index insurance for managing drought risk in smallholder agriculture: lessons and policy implications for sub-Saharan Africa. *Agricultural and Food Economics*, 3(1), 26.
- Torres-Reyna, O. 2007. *Panel Data Analysis Fixed and Random Effects using Stata (v.4.2)*. Data & Statistical Services. Princeton University. [Online]. Available <https://www.princeton.edu/~otorres/Panel101.pdf> (10 April 2020).
- Turvey, C. G. 2001. Weather Derivatives for Specific Event Risks in Agriculture. *Review of Agricultural Economics*, 23(2), 333-351.

- UNFCCC. 2007. *Climate Change: Impacts, Vulnerabilities and Adaptation in Developing Countries*. Bonn, Germany: United Nations Framework Convention on Climate Change.
- USAID Mekong Adaptation and Resilience to Climate Change. 2014. การศึกษาผลกระทบและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโครงการ USAID MEKONG ARCC: ความประาะบางของประเทศไทย จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ USAID Mekong ARCC. [Online]. Available http://mekongarcc.net/sites/default/files/thailand_thai_june2014-press.pdf (18 สิงหาคม 2560).
- Vongvises, S. 2006. Will sea-level really fall in the Gulf of Thailand? *Songklanakain Journal Science Technol*, 28(2), 227-248.
- World Bank. 2006. *Weather Index Insurance for Agriculture*, Presentation by William J. Dick, October 13, 2006.
- Xu, W., Odeneing, M. & Musshoff, O. 2008. Indifference Pricing of Weather Derivatives. *American Journal of Agricultural Economics*, 90(4), 979-993.
- Zeng, L. X. 2000. Weather Derivatives and Weather Insurance: Concept, Application, and Analysis. *Bulletin of the American Meteorological Society*, 81(9), 2075-2082.
- Zizinga, A., Kangalawe, R. Y. M., Ainslie , A., Tenywa, M. M., Majaliwa, J., Saronga, N. J. & Amoako, E. E. 2017. Analysis of Farmer's Choices for Climate Change Adaptation Practices in South-Western Uganda, 1980–2009. *Climate* 5(89), 1-15.

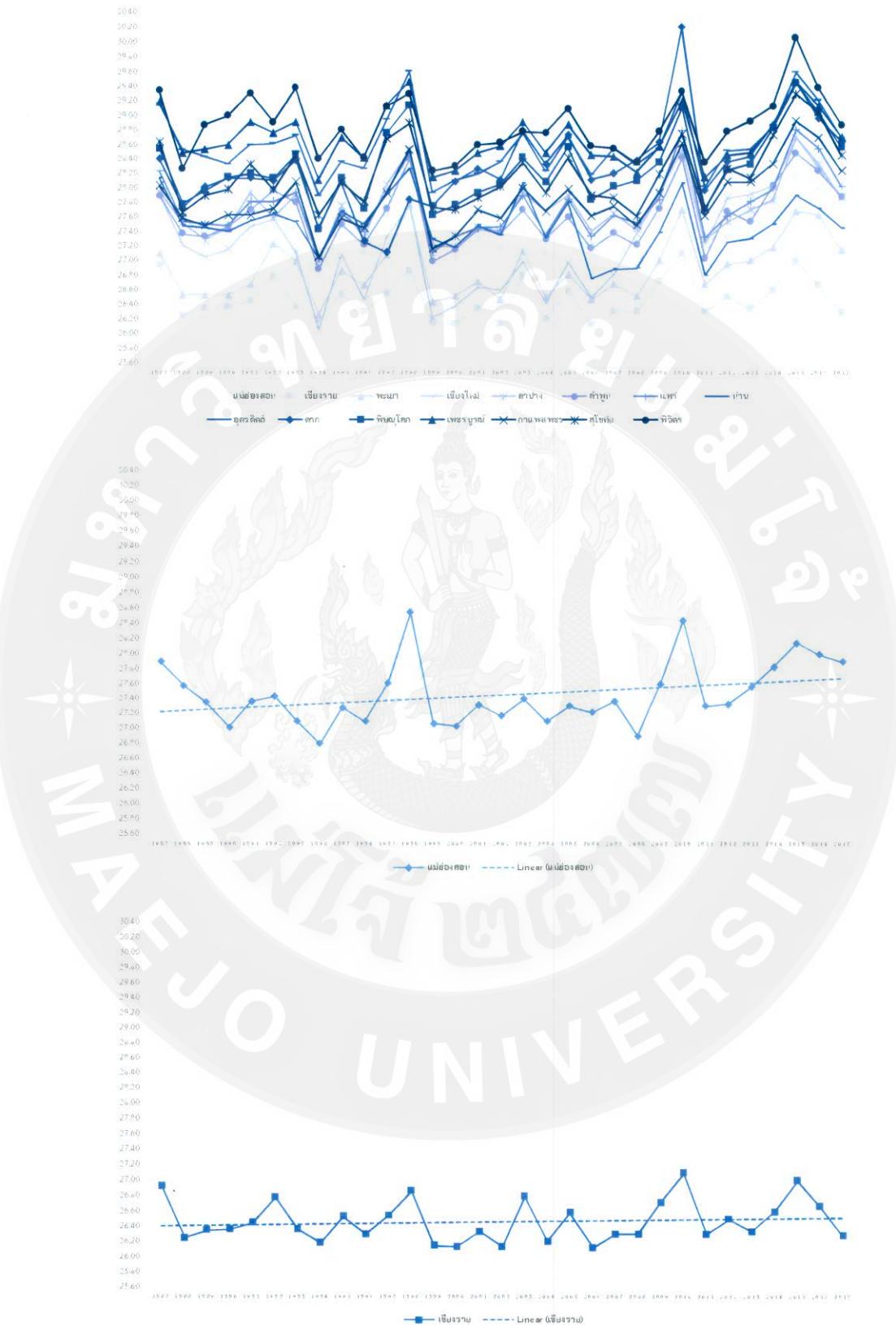

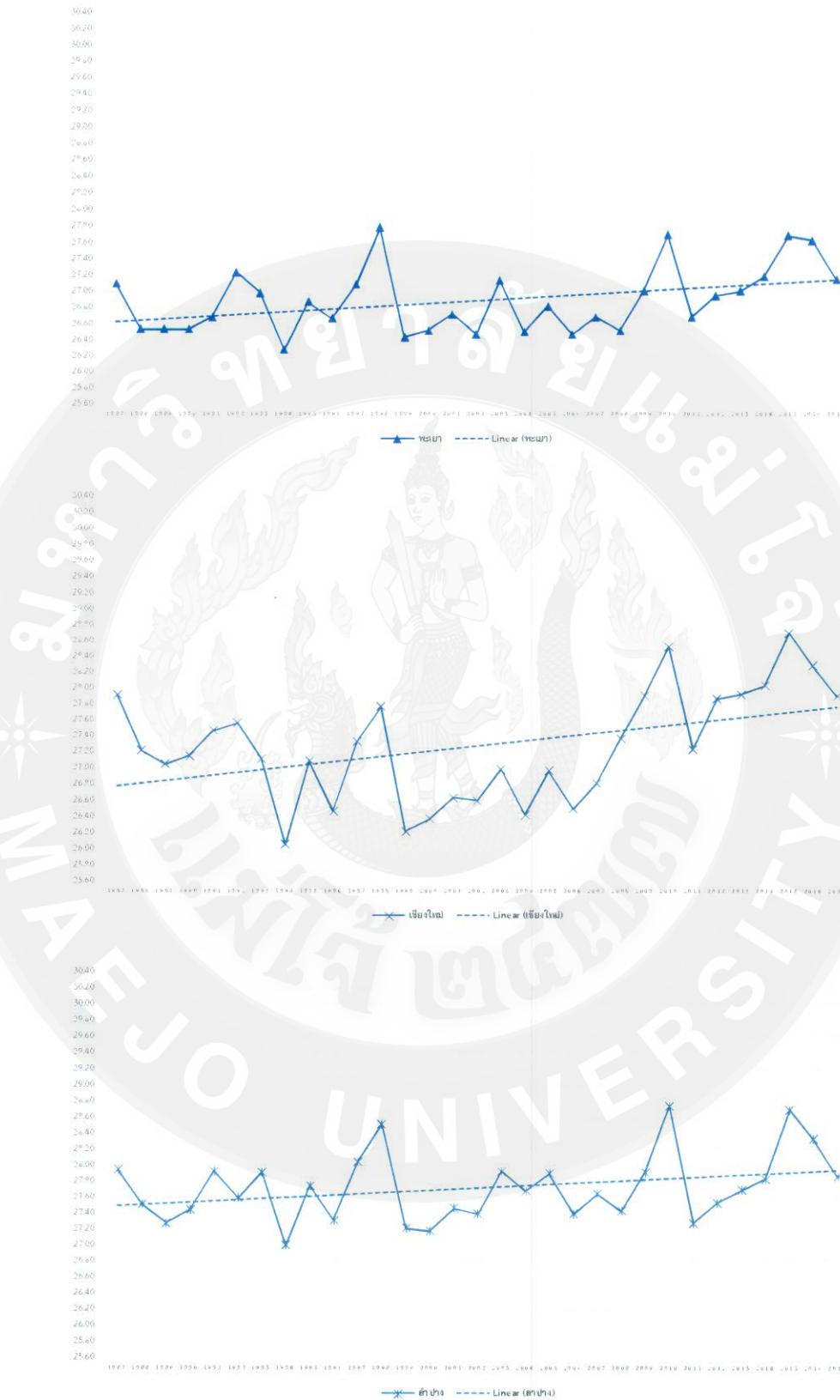
MJU iThesis 5812701003 dissertation / recv: 29042563 13:40:48 / seq: 25
3476447673

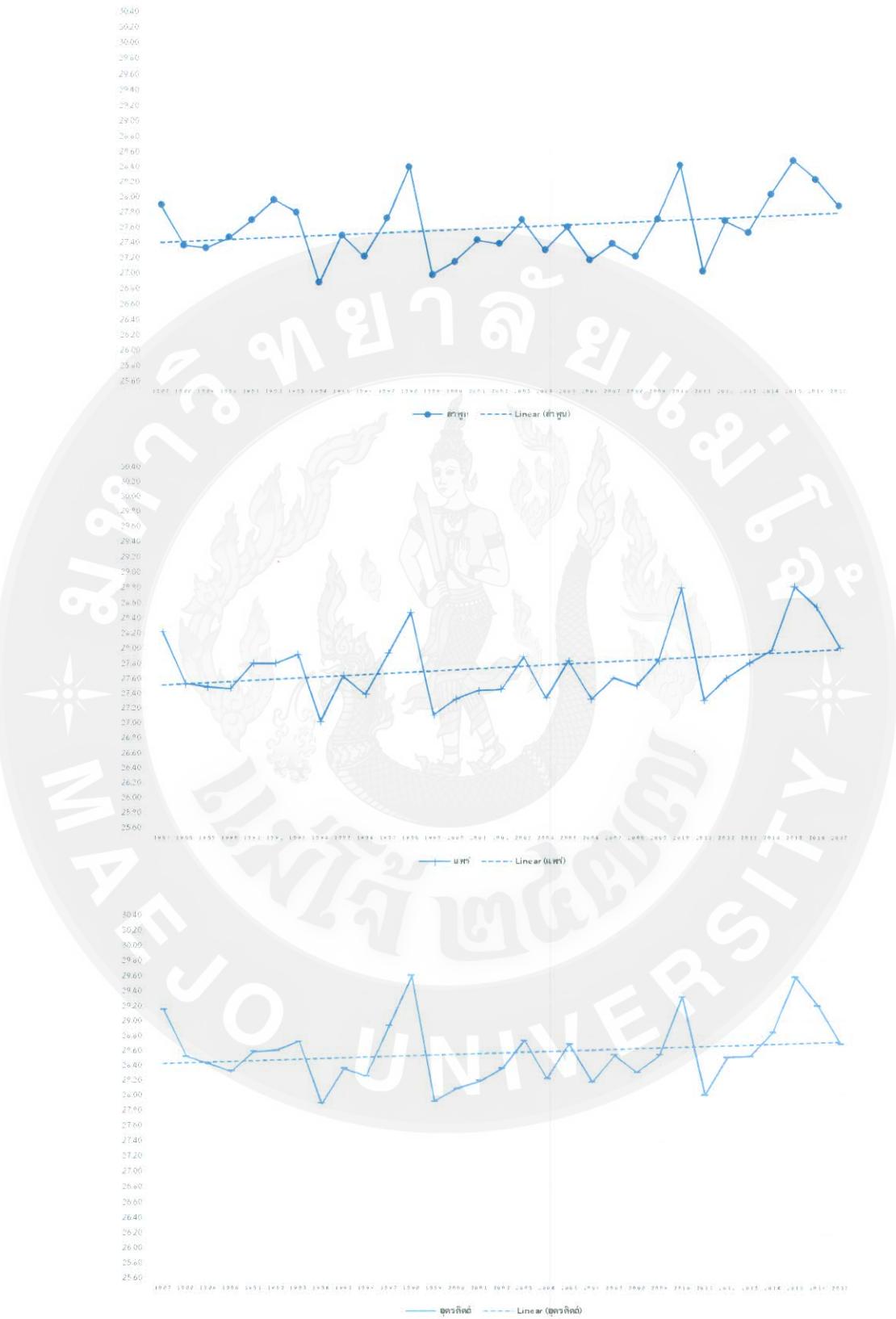

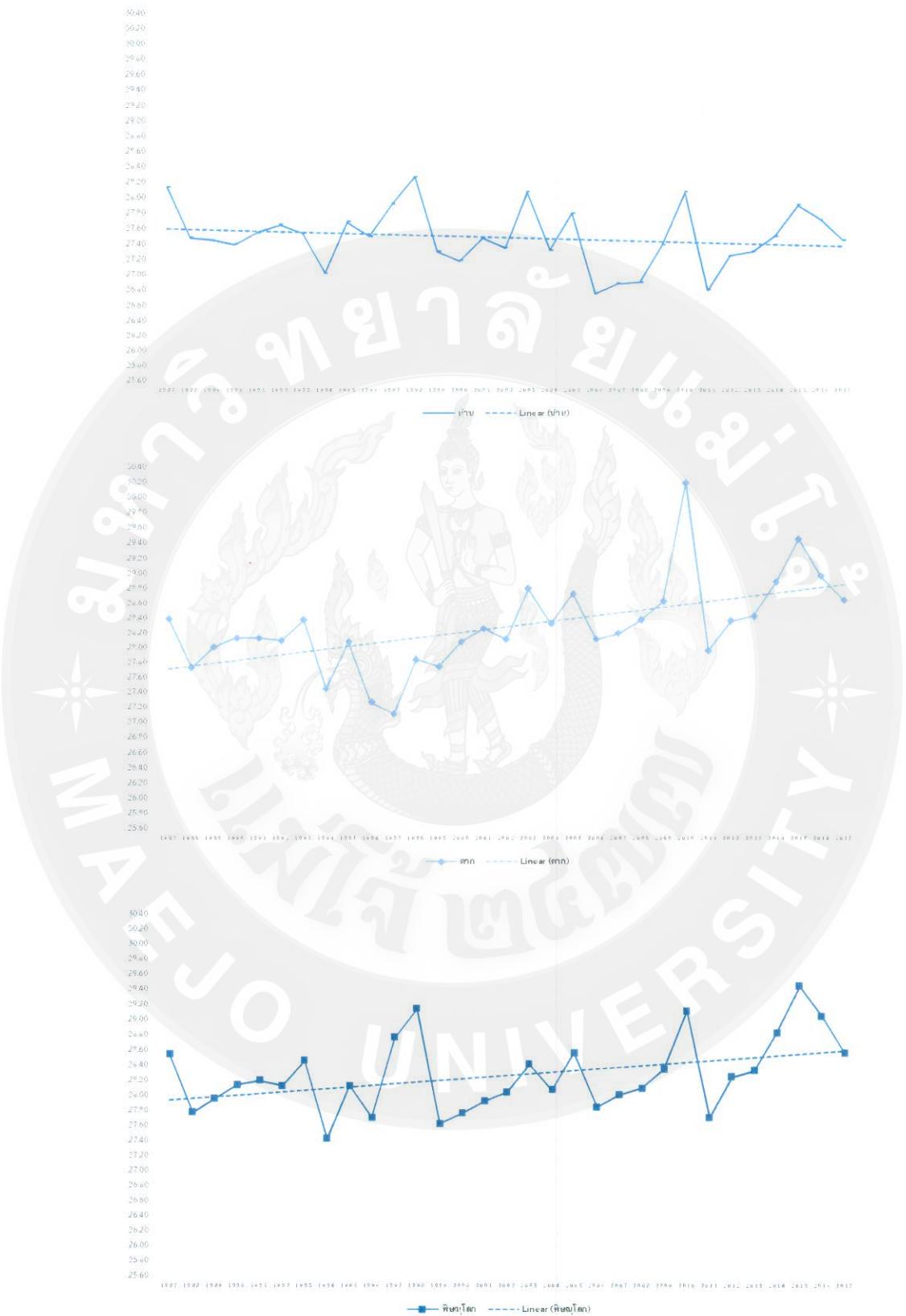
MJU iThesis 5812701003 dissertation / recv: 29042563 13:40:48 / seq: 25
3476447673

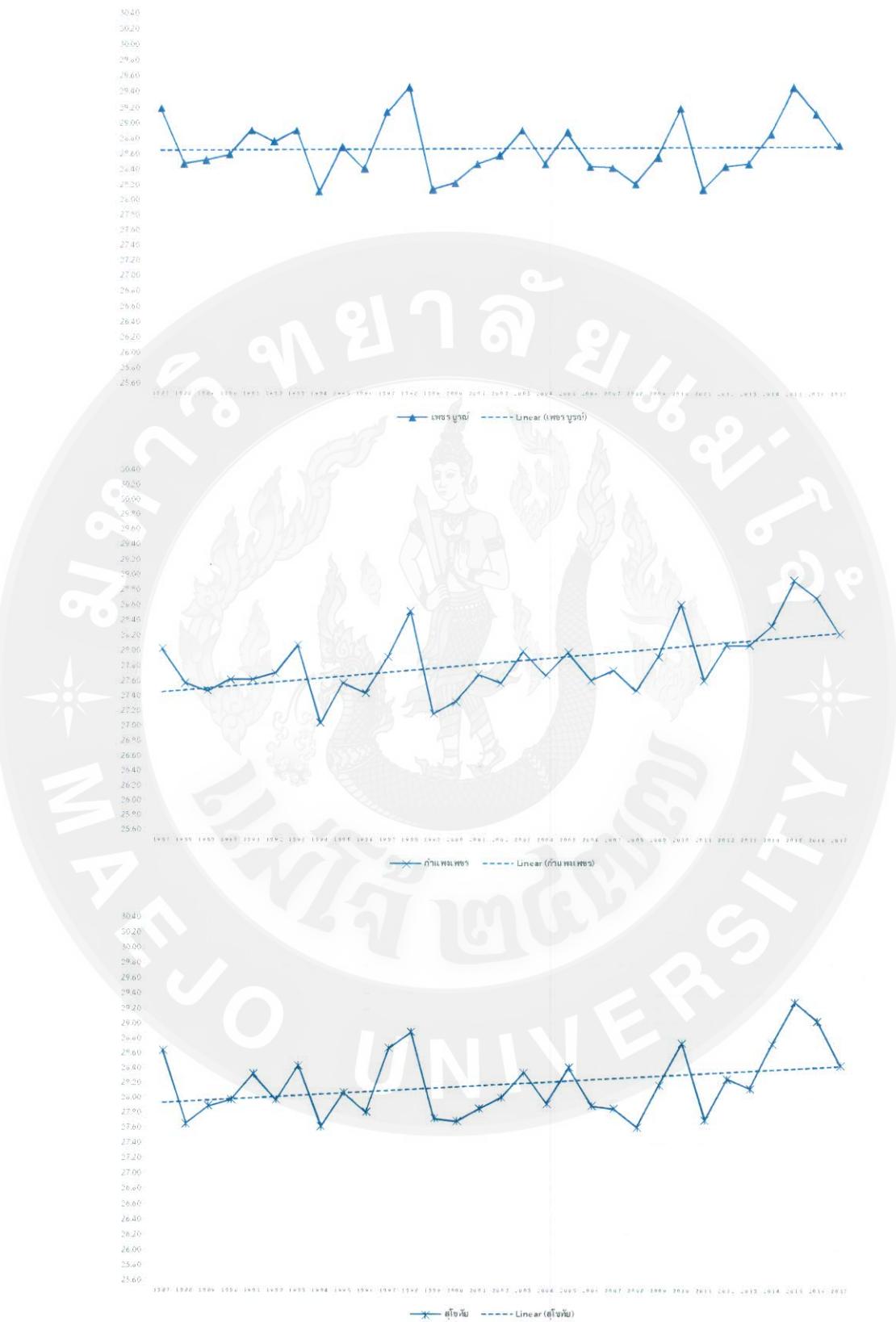

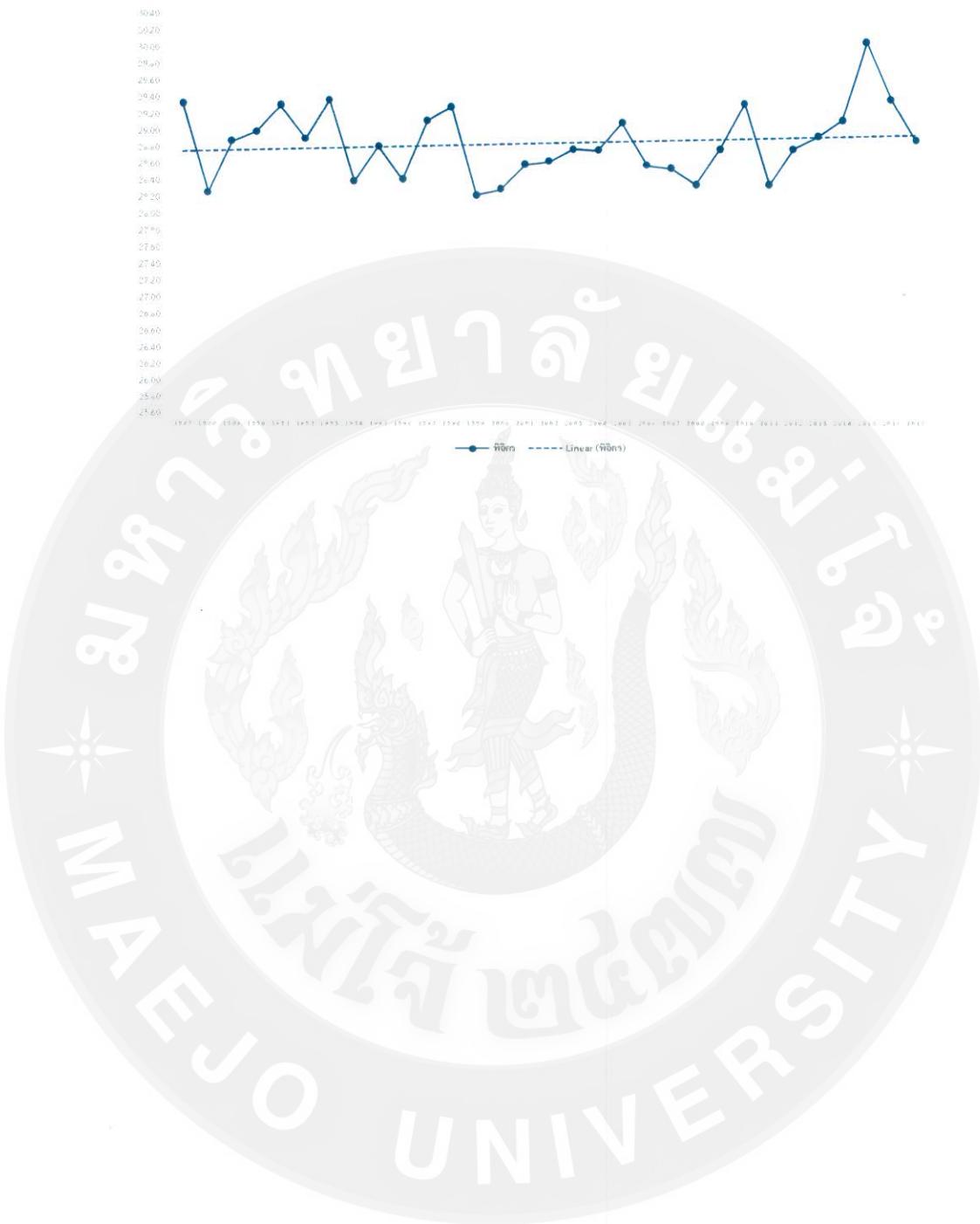

MU iThesis 5812701003 dissertation / recv: 29042563 13:40:48 / seq: 25

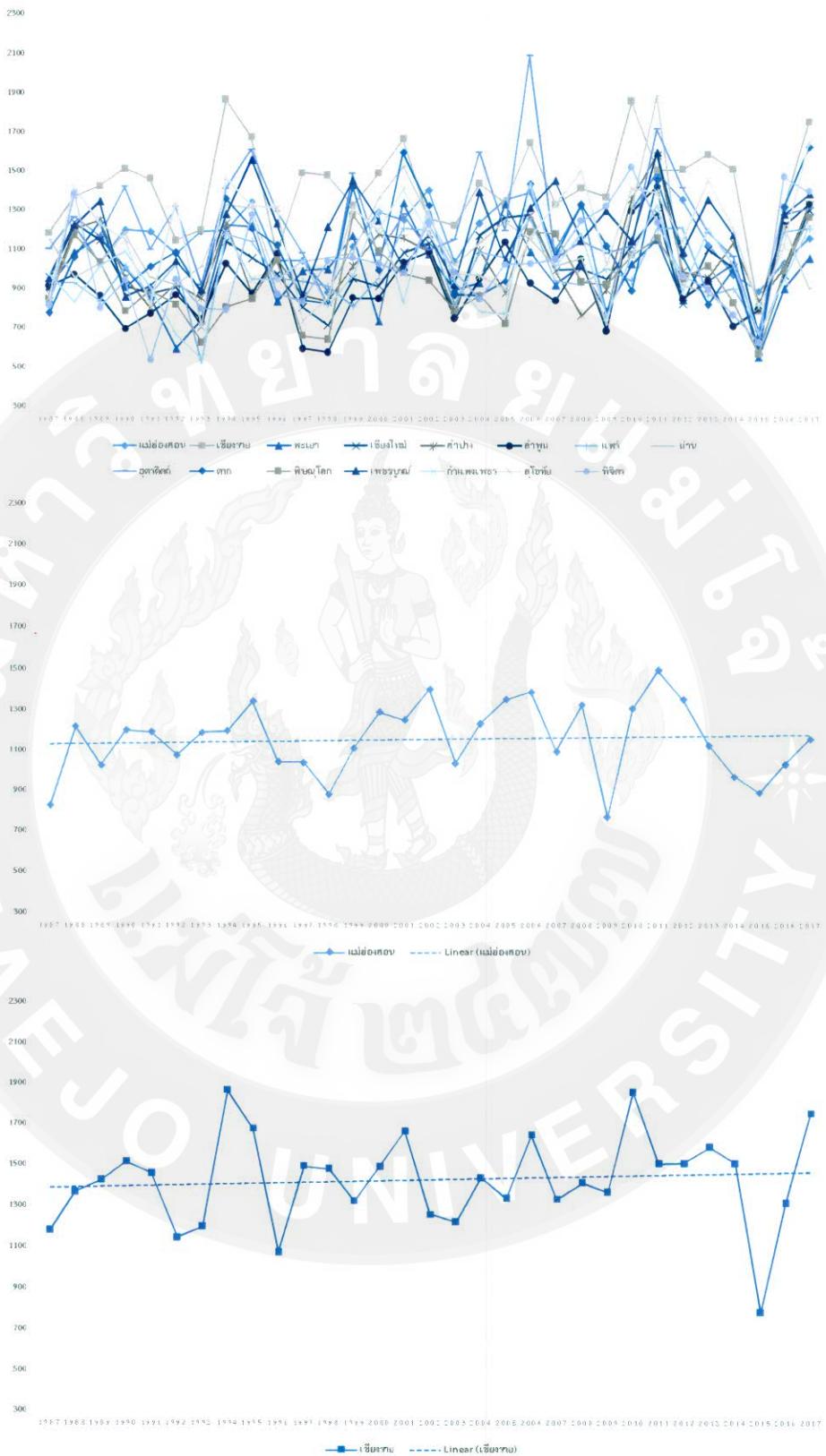
3476447673

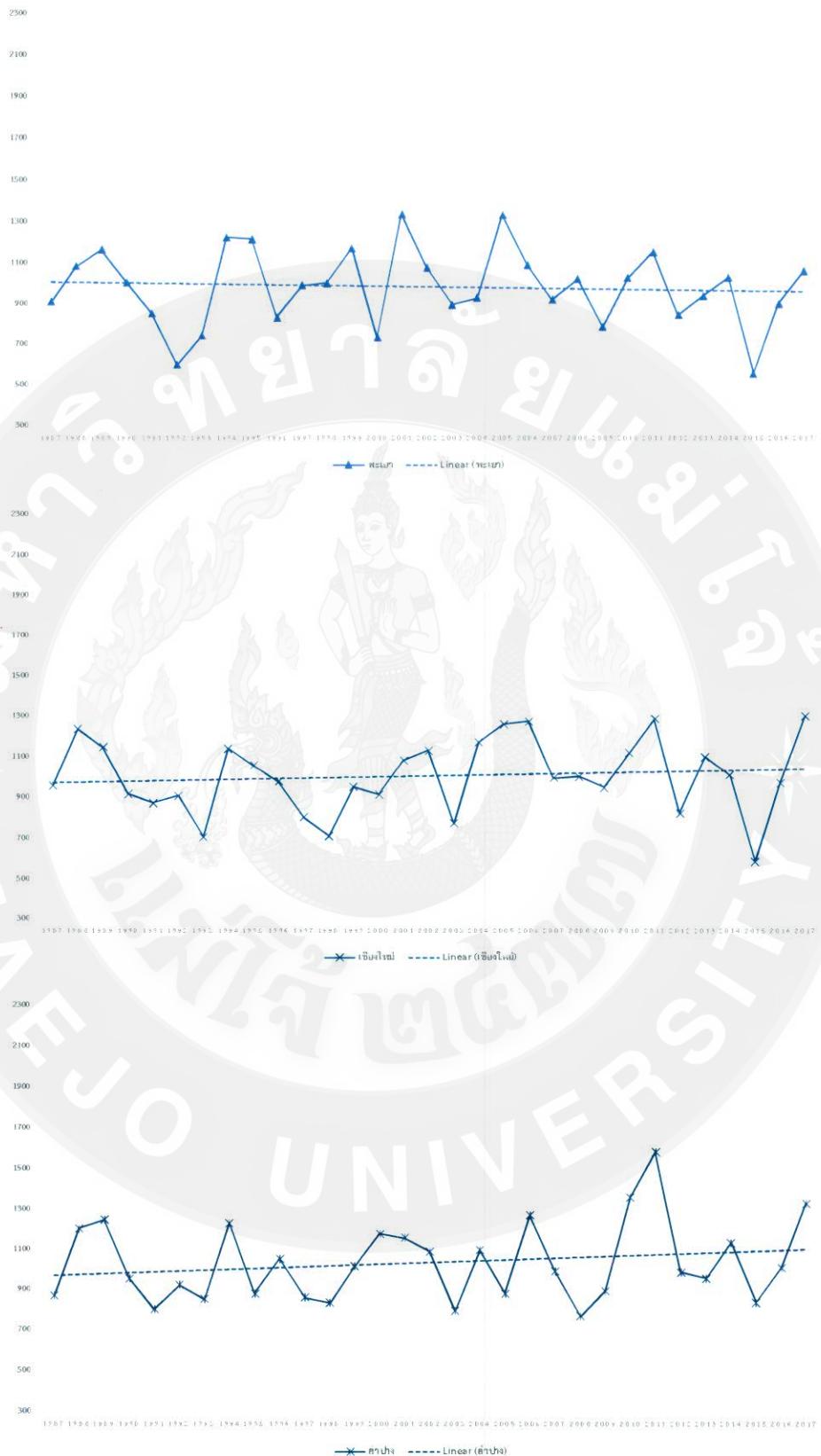

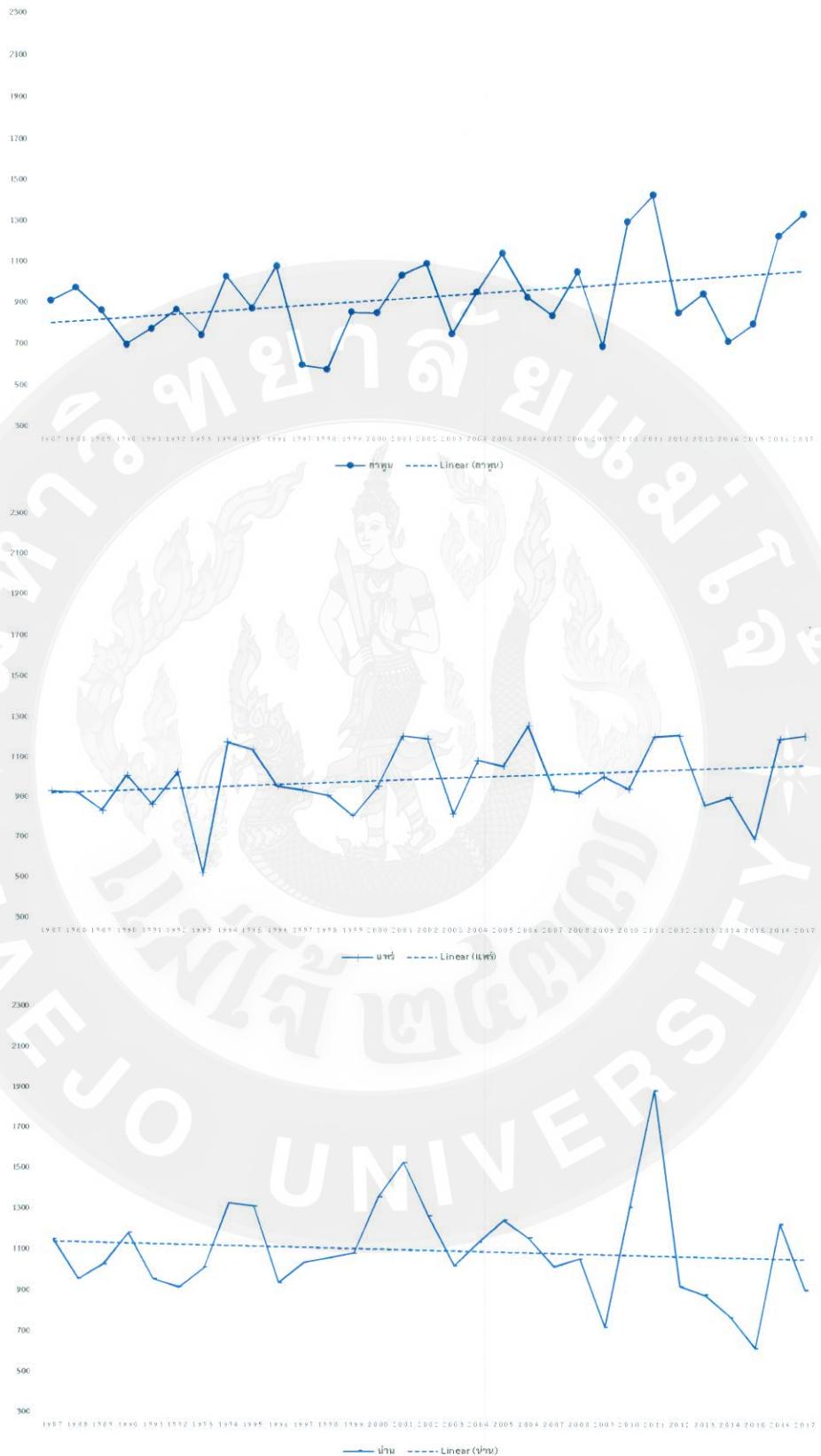

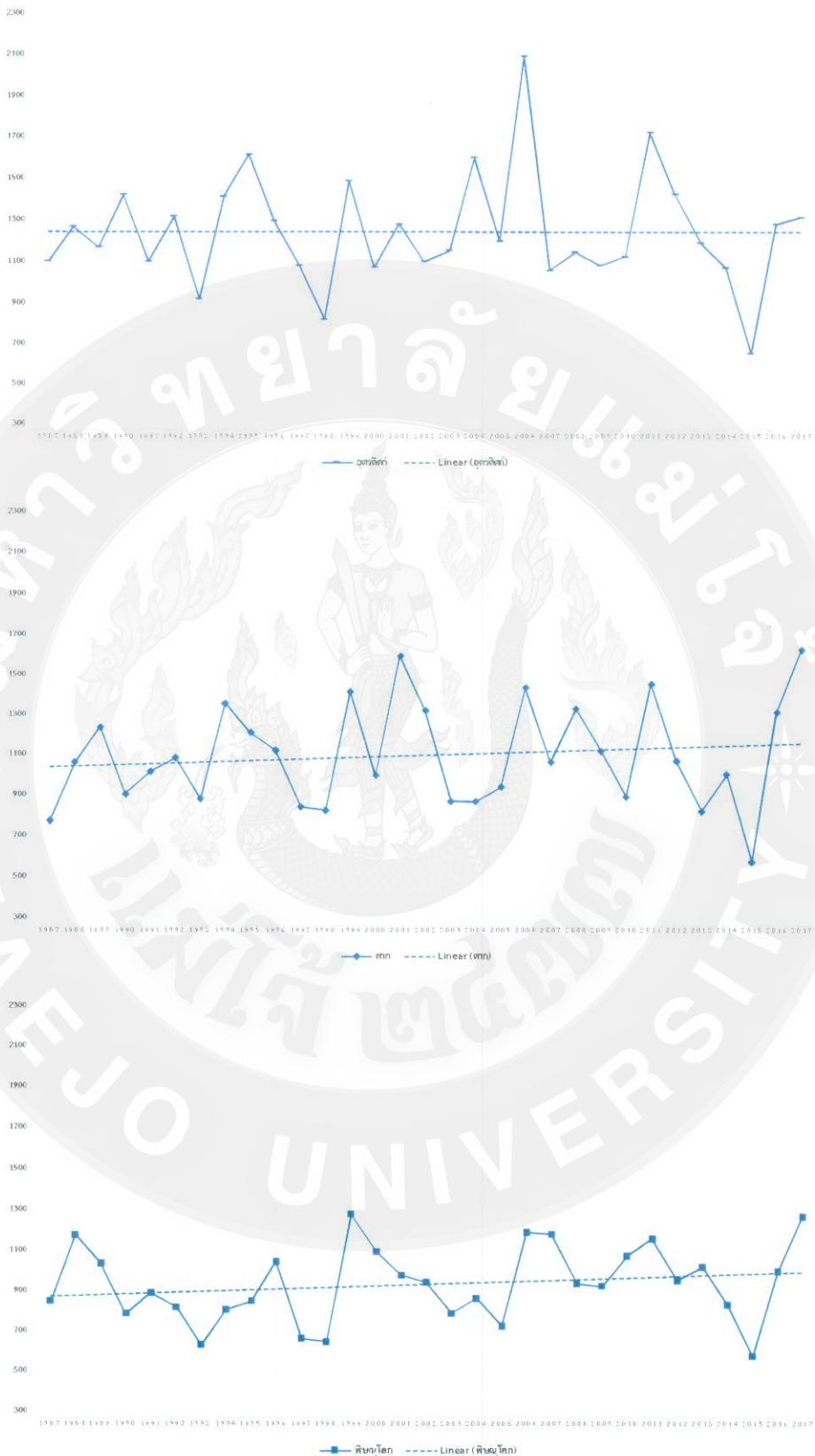
MJU iThesis 5812701003 dissertation / recv: 29042563 13:40:48 / seq: 25
346447673

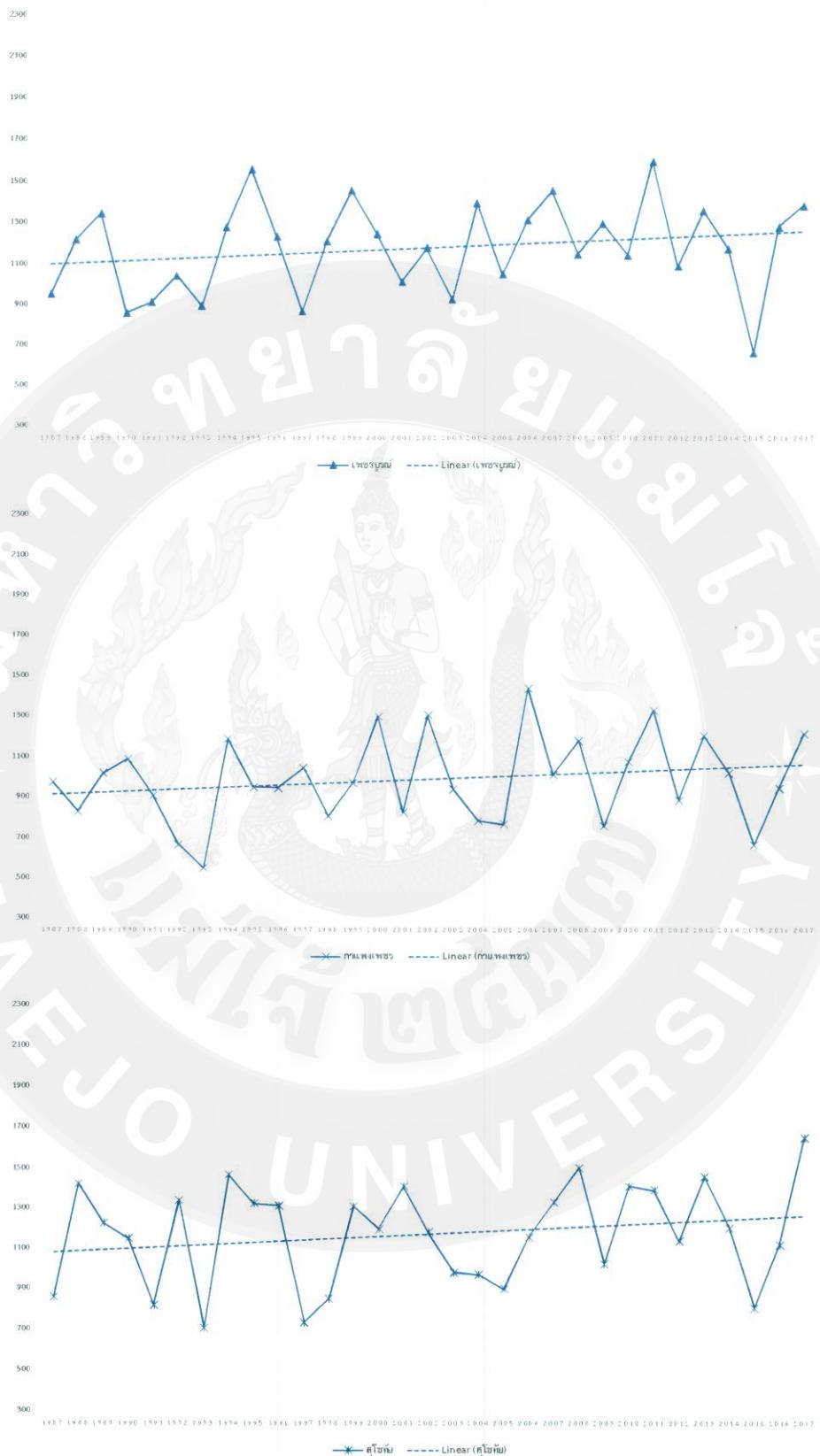

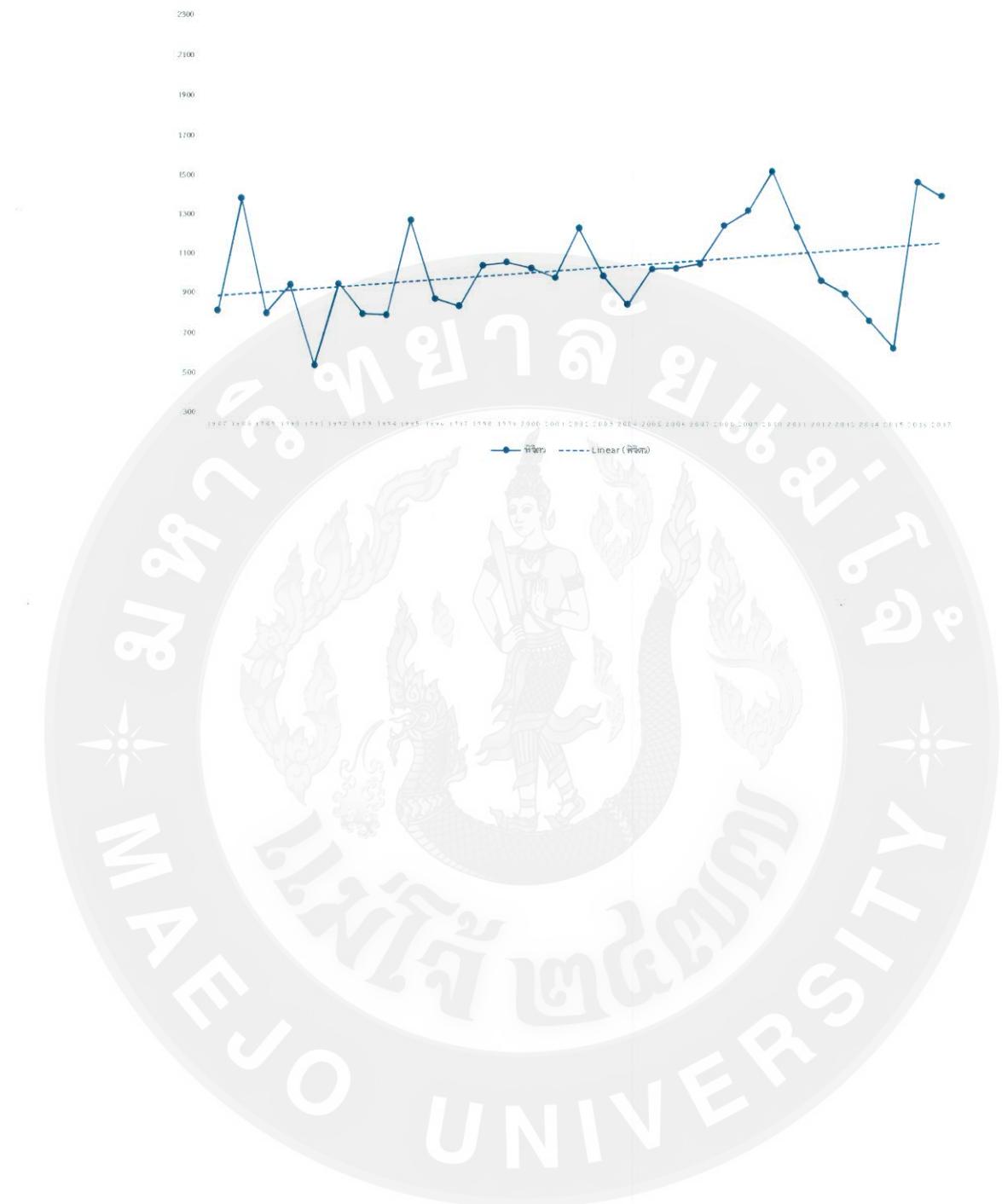

ผู้สมภาน.....

ID Code.....

แบบสอบถาม

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อผลผลิตข้าว เพื่อนำไปสู่

การออกแบบการประกันภัยตามดัชนีอากาศ ในเขตภาคเหนือ ปีการผลิต 2561

ชื่อหมู่บ้าน.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....

วันที่ตอบแบบสอบถาม วัน/เดือน/ปี.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพ ( ) โสด ( ) สมรส ( ) หม้าย ( ) หย่าร้าง
4. ระดับการศึกษา
 ( ) 1.ไม่ได้รับการศึกษา ( ) 2.ประถมศึกษา ( ) 3.มัธยมศึกษาตอนต้น
 ( ) 4.มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ( ) 5.อนุปริญญา/ปวส. ( ) 6.ปริญญาตรี
 ( ) 7.สูงกว่าปริญญาตรี ระบุ.....
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน..... คน (รวมผู้ต้อง)
6. รายได้รวมของครัวเรือน..... บาท/เดือน
7. อาชีพเสริมอื่นๆ ของท่าน ที่นอกเหนือจากการทำนาปลูกข้าว
 ( ) 1.ไม่มี
 ( ) 2.มี..... บาท/เดือน
 ( ) 1.ทำสวน ( ) 2.ทำไร่ ( ) 3.ปศุสัตว์ ( ) 4.ปลูกพืชผัก
 ( ) 5.ค้าขาย/ธุรกิจ ( ) 6.รับจำจ้าง ( ) 7.อื่น ๆ ระบุ.....
- .....
8. ปัจจุบันท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มใดบ้าง
 ( ) 1.ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มใด
 ( ) 2.มีการเข้าร่วมกลุ่ม (ตอบได้มากกว่า 1 ช่อง)
 ( ) 1.กลุ่มจักรisan ( ) 2.กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ( ) 3.กลุ่มอ.ก.ส.
 ( ) 4.กลุ่มสหกรณ์ ( ) 5.กลุ่มผู้สูงอายุ ( ) 6.กลุ่มอสม.
 ( ) 7.กลุ่มท่องเที่ยวชุมชน ( ) 8.กลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้าน
 ( ) 9.อื่นๆ ระบุ.....

ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน

9. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี
10. แรงงานในการทำงานมีจำนวน.....คน (รวมผู้ต่ออบรม)
11. สถานภาพการถือครองที่นา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ของตนเอง.....ไร่   เช่า.....ไร่   ญาติพี่น้อง.....ไร่
 อื่นๆ ระบุ.....จำนวน.....ไร่
12. กรณีที่ท่านเช่าที่ดินทำงาน เสียค่าเช่าอย่างไร (ถ้าไม่ได้เช่าข้ามไปตอบข้อ 13)
 ค่าเช่าทำงาน จ่ายเป็นเงินจำนวน.....บาทต่อฤดูกาลผลิต
 หรือ.....บาทต่อไร่
 ค่าเช่าทำงาน จ่ายเป็นข้าว..... กิโลกรัม / ไร่
 ค่าเช่าทำงาน คิดเป็นสัดส่วน แบ่งเจ้าของ.....ส่วน คนเช่า.....ส่วน
13. พื้นที่ทำงานของท่าน
 1.อยู่ในเขตชลประทาน   2.อยู่นอกเขตชลประทาน
14. ท่านได้กู้เงินในการทำงานหรือไม่
 ไม่ได้กู้
 กู้.....บาท
 ร.ก.ส.   สมగรณ์   ธนาคารพาณิชย์   กองทุนหมู่บ้าน
 ญาติ   เพื่อนบ้าน   อื่น ๆ ระบุ.....
15. พื้นที่ทำงานรวมทั้งหมด.....ไร่ แบ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่ปลูก
 1. พันธุ์กข.6 .....ไร่   2. พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 .....ไร่
 3. อื่นๆ ระบุ.....ไร่
16. เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการทำงาน
เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูก	จำนวนพันธุ์ข้าวที่ใช้ทั้งหมด (กิโลกรัม)				ราคามे�ล็ดพันธุ์ ข้าว /กิโลกรัม (บาท)
	จำนวนที่ เป็นของ ตนเอง	จำนวนที่ ซื้อเงินสด	จำนวนที่ ซื้อเงิน เชื่อ	จำนวนที่ ได้รับ แจก/ฟรี	
1. พันธุ์กข.6					
2. พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105					
3. อื่นๆ ระบุ.....					

17. แรงงานที่ใช้ในการทำงานในแต่ละขั้นตอน

รายละเอียด	ความถี่ ในรอบ การผลิต	ใช้ เวลา	แรงงาน ครัวเรือน	แรงงานจ้าง	จ้าง เหมา	รายละเอียดอื่นๆ (ระบุ)
	(ครั้ง)	(วัน)	(คน)	(คน)		
<u>เตรียมดิน/ปลูก</u>						
ไถดะ	-					
ไถแปร / ไถราด	-					
หัวนกแล้ว	-					
ถอนกั้ว/ ถอนเยก	-					
ลงปุ๋ย	-					
<u>การดูแล</u>						
ดูแลให้น้ำ/เปิดปิดน้ำ						
ใส่ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก						
ใส่ปุ๋ยเคมี						
พ่นปุ๋ยชนิดน้ำ/ฮอร์โมน						
พ่นยาฆ่าแมลง						
พ่นยาฆ่าหอย						
ถอน/ด้าย/ตัด หญ้า						
<u>อื่นๆ.....</u>						
.....						
.....						

18. แรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิต

เกี่ยวข้าว

( ) แรงงานในครัวเรือน..... คน

( ) แรงงานจ้าง..... คน ใช้เวลา..... วัน คนละ..... บาท หรือเหมา..... บาท

( ) จ้างรถเก็บเกี่ยว (พื้นที่ทั้งหมด)..... บาท หรือเหมา..... บาท/ไร่

( ) ลงแขก..... คน ใช้เวลา..... วัน ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม..... บาท

นาดข้าว

( ) แรงงานในครัวเรือน..... คน

- ( ) แรงงานจ้าง..... คน ใช้เวลา..... วัน คนละ..... บาท หรือเหมา..... บาท
 ( ) จ้างรถเก็บเกี่ยว (พื้นที่ทั้งหมด)..... บาท หรือเหมา..... บาท/ไร่
 ( ) ลงแขก..... คน ใช้เวลา..... วัน ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม..... บาท
เหมาทั้งเกี่ยวและนวดข้าว
 ( ) แรงงานในครัวเรือน..... คน
 ( ) แรงงานจ้าง..... คน ใช้เวลา..... วัน คนละ..... บาท หรือเหมา..... บาท
 ( ) จ้างรถเก็บเกี่ยว (พื้นที่ทั้งหมด)..... บาท หรือเหมา..... บาท/ไร่
 ( ) ลงแขก..... คน ใช้เวลา..... วัน ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม..... บาท

19. ปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการทำนาในแต่ละชั้นตอน

รายละเอียด		จำนวนที่ ใช้	ราคาต่อ หน่วย	รวมเป็นเงิน	รายละเอียดอื่นๆ (ระบุ)
1	ปุ๋ยคอก				
2	ปุ๋ยหมัก				
3	ปุ๋ยชนิดน้ำ/ออร์โรมน				
4	ปุ๋ยเคมี1				
	ปุ๋ยเคมี2...				
	ปุ๋ยเคมี3.....				
5	ยาฆ่าแมลง1.....				
	ยาฆ่าแมลง2.....				
6	ยาฆ่าหญ้า1				
	ยาฆ่าหญ้า2...				
7	น้ำมันรถ + รถไถ				
8	น้ำมันใช้พ่นยา				
9	น้ำมันใช้ตัดหญ้า				
10	น้ำมันเครื่องสูบน้ำ				
11	กระสอบ				
12	อื่น ๆ.....				
	อื่น ๆ.....				
	อื่น ๆ.....				
	อื่น ๆ.....				

20. เมื่อนวดข้าวแล้วท่านจัดการกับข้าวเปลือกอย่างไร

- ( ) แบ่งขายทันที ค่าน้ำมันรถ.....บาท ค่าเช่าเหมารถ.....บาท
- ( ) เก็บไว้ในยังคงก่อน ค่าน้ำมันรถ.....บาท ค่าเช่าเหมารถ.....บาท
- ( ) อื่นๆ ระบุ..... ค่าใช้จ่าย..... บาท

21. ท่านสีข้าวก่อนขายหรือไม่

- ( ) ไม่สีข้าว ขายเป็นข้าวเปลือกเลย
- ( ) สีข้าวก่อน เสียค่าสีข้าว.....บาท / กิโลกรัม
- ( ) รวมทั้ง สีข้าวและไม่สีข้าว

22. ท่านขายข้าวกับให้ใคร

- ( ) เพื่อนบ้าน/ญาติ ( ) พ่อค้าคนกลาง ( ) 伤กรรณ ( ) โรงสี
- ( ) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ร.ก.ส. ( ) อื่นๆ ระบุ.....

23. รายได้จากการจำหน่าย

รายการ	ผลผลิตข้าวที่ได้รับ ^{ทั้งหมด} (กิโลกรัม)	ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาท)	รายได้ที่ได้รับใน ^{ฤดูกาลผลิตนี้} (บาท)
1. พันธุ์กุกช6			
2. พันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105			
3. อื่นๆ.....			

24. การจัดสรรผลผลิตข้าวที่ได้

ผลผลิตข้าวที่ได้รับ ^{ทั้งหมด}	จำนวนข้าว ^{เพื่อขาย} (กิโลกรัม)	จำนวนข้าวที่ ^{เก็บไว้บริโภค} (กิโลกรัม)	จำนวนข้าวที่ ^{เก็บไว้ทำพันธุ์} (กิโลกรัม)	จำนวนข้าวที่ ^{ใช้สำรองหนี้} (กิโลกรัม)
1. พันธุ์กุกช6				
2. พันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105				
3. อื่นๆ.....				

ตอนที่ 2 การรับรู้ การได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2.1 ท่านรู้หรือไม่ว่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ

- ( ) 1. เฉยๆ ไม่คิดว่าเกิดการเปลี่ยนแปลง
- ( ) 2. รับรู้ รู้สึกถึงการเปลี่ยนแปลง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ( ) 1. ฤดูกาลเปลี่ยนไป (เช่น ฤดูฝนมาเร็ว/มาช้า, ฤดูร้อนมาเร็ว/มาช้า, ฤดูหนาวมาช้า)

- ( ) 2. อุณหภูมิเปลี่ยนแปลงไป (เช่น อุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้นหรือขึ้นๆลงๆ, อากาศหนาแน่น้อยลง)
- ( ) 3. การเปลี่ยนแปลงของฝน (เช่น ฝนตกหนักขึ้น, ช่วงฤดูฝนนานขึ้น/สั้นลง, ฝนไม่ทั่วถึง)
- ( ) 4. ปัญหาภัยแล้ง (เช่น ฝนขาดช่วง อากาศร้อน ดินแห้ง น้ำขาดแคลน)
- ( ) 5. ปัญหาน้ำท่วม
- ( ) 6. อื่นๆ .....

2.2 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องสภาพภูมิอากาศและการเตือนภัยจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) 1. สังเกต-รับรู้ด้วยตนเอง ( ) 2. เพื่อนบ้าน/ญาติ ( ) 3. ผู้นำชุมชน
- ( ) 4. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ( ) 5. อินเทอร์เน็ต/สื่อออนไลน์
- ( ) 6. โทรทัศน์/วิทยุ ( ) 7. อื่น ๆ .....

2.3 สภาพอากาศส่งผลกระทบกับการผลิตข้าวของท่านอย่างไรบ้าง

1. สภาพอากาศที่ท่านเคยประสบ	2. ปัญหาน้ำท่วมส่งผลต่อการทำการนาอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
( ) 1. อุณหภูมิ ( ) สูงขึ้น ( ) ลดลง	☐ 1. ทำให้ปริมาณผลผลิตข้าวลดลง ☐ 2. ทำให้คุณภาพข้าวลดลง ☐ 3. ทำให้แมลงศัตรูข้าวเพิ่มขึ้น ☐ 4. ทำให้วัชพืชเพิ่มขึ้น ☐ 5. ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ ☐ 6. ปัญหาอื่นๆ.....
( ) 2. ปริมาณฝน ( ) เพิ่มขึ้น ( ) ลดลง	☐ 1. ทำให้ปริมาณผลผลิตข้าวลดลง ☐ 2. ทำให้คุณภาพข้าวลดลง ☐ 3. ทำให้แมลงศัตรูข้าวเพิ่มขึ้น ☐ 4. ทำให้วัชพืชเพิ่มขึ้น ☐ 5. ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ ☐ 6. ปัญหาอื่นๆ.....
( ) 3. ภัยแล้ง	☐ 1. ทำให้ปริมาณผลผลิตข้าวลดลง ☐ 2. ทำให้คุณภาพข้าวลดลง ☐ 3. ทำให้แมลงศัตรูข้าวเพิ่มขึ้น ☐ 4. ทำให้วัชพืชเพิ่มขึ้น ☐ 5. ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ ☐ 6. ปัญหาอื่นๆ.....

1. สภาพอาภาคที่ท่านเคยประสบ	2. ปัญหานั้นส่งผลต่อการทำaoย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
( ) 4. น้ำท่วม	☐ 1. ทำให้ปริมาณผลผลิตข้าวลดลง ☐ 2. ทำให้คุณภาพข้าวลดลง ☐ 3. ทำให้แมลงศัตรูข้าวเพิ่มขึ้น ☐ 4. ทำให้วัวพืชเพิ่มขึ้น ☐ 5. ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ ☐ 6. ปัญหาอื่นๆ.....

2.4 ท่านเคยได้ทำประกันนาข้าว/ประกันภัยพืชผลกับภาครัฐบาล-ร.ก.ส. หรือไม่

- ( ) 1. ไม่เคย
 ( ) 2. เคย ทำมา.....ครั้ง

2.5 จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้น ท่านมีการป้องกัน รับมือ ปรับตัว หรือ เตรียมความพร้อมอย่างไรบ้าง

- ( ) 1. ไม่ได้มีการปรับตัวใดๆ ทำเหมือนเดิมๆ
 ( ) 2. มีการป้องกัน รับมือ ปรับตัว หรือ เตรียมความพร้อม (เลือกค่าตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ จัดหาแหล่งน้ำใหม่ ☐ จัดระบบการให้น้ำใหม่ ☐ ขุดสระหรือที่กักเก็บน้ำใหม่ ☐ ปลูกพืชคลุมแหล่งน้ำ ☐ ดูแลดินโดยการไถกลบตอชั่งข้าว ☐ ดูแลดินโดยปลูกพืชคลุมดินแล้วไถกลบ ☐ ทำงานและปลูกพืชอื่นผสม ☐ ทำเกษตรผสมผสาน ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์	☐ จัดพื้นที่ตามเกษตรทฤษฎีใหม่ ☐ ปรับเปลี่ยนพันธุ์ข้าว เลือกพันธุ์ข้าวทนแล้ง ☐ ปรับเปลี่ยนช่วงฤดูทำนา เช่น ปลูกก่อนฤดู หรือปลูกช้ากว่าฤดู ☐ ลดการเผาตอชั่ง ลดการเผาญั้ง ☐ ลดปุ๋ยเคมี สารเคมี ยาปราบศัตรูพืช ☐ หันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ออร์ไมน	☐ เปลี่ยนผืนนาเป็นปลูกพืชชนิดอื่นทั้งหมด ☐ ทำนาเป็นหลักและหาอาชีพเสริมเพิ่มเติม ☐ เปลี่ยนอาชีพทำนาเป็นอาชีพอื่นเลย ☐ ปล่อยให้พื้นที่ทำงานทิ้งไว้ว่างเปล่า ☐ ติดตามข่าวสารจากตัวแทนหมู่บ้านมากขึ้น ☐ ติดตามข่าวสารจากรัฐบาลมากขึ้น
--	---	--

ตอนที่ 3 ความสนใจเข้าร่วมในการทำประกันภัยตามด้านใดออก

3.1 หากมีโครงการทำประกันนาข้าวที่วัดจากอุณหภูมิ เช่น หากปีที่ทำประกันภัยมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงกว่าปีที่ผ่านมา 1 องศา รัฐจะต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ชาวนาตามจำนวนเบี้ยประกันที่ได้ตกลงกันไว้ (แต่ถ้าอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำกว่าปีที่ผ่านมา รัฐจะไม่ชดเชยให้) โดยวัดจากค่าอุณหภูมิเพียงอย่างเดียว ท่านคิดว่า ท่านจะทำประกันนี้หรือไม่

( ) 1. ไม่สนใจทำ เหตุผล เพราะ

- ( ) 1. ขาดความรู้ด้านสภาพอากาศ
- ( ) 2. ขาดเงินทุน
- ( ) 3. พื้นที่ไม่มีความเสี่ยงด้านภัยแล้ง
- ( ) 4. ปลูกพืชอื่นหรือมีอาชีพเสริมอื่นชดเชยนาข้าวอยู่แล้ว
- ( ) 5. อื่นๆ.....

- ภาครัฐหรือร.ก.ส.จะต้องมีแนวทางหรือข้อเสนออย่างไร เพื่อให้ท่านสนใจและตัดสินใจทำประกันนี้

( ) 2. สนใจทำ เหตุผล เพราะ

- ( ) 1. อุณหภูมิสูงขึ้นทุกปี
- ( ) 2. ไม่ต้องไปดูความเสี่ยงหายของแปลงนา
- ( ) 3. พื้นที่มีความเสี่ยงด้านภัยแล้ง
- ( ) 4. อยากรดความเสี่ยงลดความเสี่ยงหายจากการทำงานได้
- ( ) 5. อื่นๆ.....

- หากท่านสนใจทำประกันนี้ จะมีข้อเสนอแนะให้ภาครัฐหรือร.ก.ส.เพิ่มเติมอะไรบ้าง

3.2 ท่านต้องการการซ่อมแซมจากภาครัฐในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) 1.แก้ปัญหารือเรื่องขาดแคลนน้ำ
- ( ) 2.แก้ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ
- ( ) 3.แก้ปัญหาผลผลิตข้าวลด/คุณภาพลดลง
- ( ) 4.ให้ความรู้ด้านสภาพอากาศ
- ( ) 5.ให้ความรู้ด้านการปรับตัวเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลง
- ( ) 6.ความรู้ด้านการสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของอากาศในพื้นที่
- ( ) 7.พัฒนาระบบทือนภัยจากสภาพอากาศ
- ( ) 8.อื่นๆ.....

3.3 ข้อเสนอแนะและความต้องการอื่นๆ

ขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามค่ะ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

นางสาวศศิวิมล ภูพงษ์

เกิดเมื่อ

6 สิงหาคม 2519

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2542

บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2537

มัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย

พ.ศ. 2534

มัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนดํารงราชภูรสงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2548-2555 เลขานุการ

บริษัท สยามนิสันเชียงราย จำกัด

บริษัท กรีนมาสเต็ตติ้ง จำกัด

พ.ศ. 2555-2555

อาจารย์ประจำ คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด

พ.ศ. 2555-ปัจจุบัน

อาจารย์ประจำ คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

อีเมล

sasiwimon.pup@crru.ac.th;

ohmsimon@gmail.com

